

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Tragom stradanja,
pobjede i obnove

Naslovnica:

Pastoralni djelatnici na Ovčari
u Vukovaru;
snimio: A. Polegubić

ZIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Pastoralni djelatnici ispred spome-
nika na Memorijalnom groblju
u Vukovru;
snimio: A. Polegubić

HODOČAŠĆA

KEVELAER

Hrvati kod Tješiteljice žalosnih

U malom mjestu Kevelaeru, nadomak nizozemske granice, u subotu 3. listo-
pada, održano je tradicionalno hodočašće Majci Božijoj Tješiteljici žalos-
nih, koje je organizirala Hrvatska katolička misija (HKM) iz Moersa na ču-
lu sa župnikom fra Lukom Šarčevićem.

Na hodočašću se okupilo više od 1500 Hrvata, a organizira se od 1979.
godine svake prve subote u mjesecu listopada za Hrvate iz Sjeverne Rajne i Vest-
falije te Nizozemske, Belgije i Lexemburga. Slavlje je
započelo Križnim putem u kapeli Pax-Christi, kojeg je
predvodio don Zrinko Brković, voditelj HKM Dort-
mund. Nastavljeno je koncelibriranim misnim slavljem

Misno slavlje predvodio je mons. Ratko Perić

Mnoštvo hrvatskih vjernika u svetišću

u bazilici svetišta kojeg je predvodio biskup mostarsko-duvanjski mons. Ratko Pe-
rić, u konceleciji s ravnateljkom hrvatske inozemne pastve vlč. Antom Kutlesom,
o. Šarčevićem te ostalim hrvatskim svećenicima, voditeljima hrvatskih misija. Sve
je na početku pozdravio o. Šarčević. Misnom slavlju pribivao je i voditelj Gene-
ralnog konzulata RH iz Düsseldorfa konzul Vjekoslav Križanec. U nadahnutoj pro-
povijedi mons. Perić se dotakao trenutnog stanja u Katoličkoj Crkvi kod nas i u svi-
jetu. Izrazio je zabrinutost zatvaranjem katoličkih misija i nedostatkom svećenika
i redovnica. Naveo je podatak da svake godine u Katoličkoj Crkvi ima 2000 sve-
ćenika i 8000 časnih sestara manje što je jako zabrinjavajuće. Kazao je kako u
Hrvatskoj i BiH nije tako alarmantno stanje, ali da polako dolazi vrijeme zabrinu-
tosti.

Misno slavlje je uveličao i crkveni zbor iz HKM Moers uz pratnju na orgulja-
ma Joze Jurkovića. U poslijepodnevnom satima održan je hrvatski ophod ulicama
Kevelaera. Naime, u gradu je jedna ulica koja nosi hrvatsko ime Kroatenstrasse,
kroz koju prolazi procesija, a na kraju te ulice podignut je hrvatski križ „Kro-
atenkreuz“, koji su podigli stanovnici Kevelaera, gdje završava to molitveno slav-
lje. Taj križ je podignut na sjećanje sudjelovanja hrvatskih vojnika u Trideseto-
godišnjem ratu. Križ je obnovljen te je uz njemački tekst dodan i hrvatski prijevod.

Sutradan, u nedjelju 4. listopada, mons. Perić s voditeljem HKM Essen vlč.
Stjepanom Penićem slavio je sv. misu u crkvi sv. Tome Mora u Essenu, u kojoj se
redovito sastaju hrvatski katolički vjernici u tom gradu. Budući da se toga dana
slavio i sv. Franjo Asiški, biskup je u misnom uvodu spomenuo da je asiški sve-
tac doslovno prihvatio evanđelje i u stopu išao za Isusom opslužujući evanđe-
oske savjete čistoće, siromaštva i poslušnosti.

Voditelj HKM Lüdenscheld s boravištem u Ennepetalu vlč. Branko Šimović po-
častio je mons. Perića i druge goste i pokazao im crkvu, dvorište i kuću, koja je
prije bila njemačka župna kuća.

Tekst i snimke: Zvonko Bosnić

● PASTORALNI SKUP:

Teološko
promišljanje
o pastoralu
samaca

str.

6

● U HRVATSKOM GRADU HEROJU:

Hrvatski past.
djelatnici iz Za-
padne Europe
u Vukovaru

str.

10

● STUDIJSKO PUTOVANJE:

Upoznavanje
bogatstva
Španjolske

str.

27

IZ CRKVE U SVIJETU:

Apostolsko putovanje pape Benedikta XVI. Češkoj

Papa je posjetio Prag, češki glavni grad, Brno, glavni grad Moravske, te Staru Boleslav, mjesto mučeništva Svetoga Vjenceslava, glavnoga zaštitnika češkoga naroda.

4

PAVAO I NJEGOVA PORUKA:

Pavlovo uhićenje

12

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT:

Nightfever

Mladi sudionici ovoga susreta pozivaju u crkvu ljude, osobito mlade, koji su na putu u kino, kazalište, disco, i to spontano i bez obveze.

23

SOCIJALNI SAVJETNIK:

Pravednost u obrazovanju

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Im Lande der großen Heiligen

1000 Jahre Mainzer Dom: Diözesantag der Muttersprachlichen Gemeinden

13-14

|| Posebno je bio dojmljiv susret pastoralnih djelatnika s gradom herojom – Vukovom, simbolom hrvatske patnje i stradanja. ||

U domovinskom jedinstvu i povezanosti

Ovih je dana u Vinkovcima održan 38. po redu pastoralni skup hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe. Skupovi se uglavnom održavaju u Njemačkoj. Kako bi se što tješnje ostalo u povezanosti s domovinskom Crkvom i domovinom, svake treće godine skup se održava u domovini. Tako su dosad skupovi u domovini održavani u Zadru 1991., u Poreču 1994., u Bizovcu 1995., u Opatiji 1997. i 2002., u Sarajevu 1998., u Puli 2006. i ove godine u Vinkovcima.

„Nastavljajući tradiciju održavanja ovih susreta svake treće godine u domovini, nastojimo i na ovaj način pružiti potporu svima onima koji su ostali na svojim ognjištima. Neka je ovo naš prinos izgradnji i boljitku naše Slavonije i cijele Lijepe naše“, kazao je u ime organizatora Hrvatskoga društvo-brižničkog ureda iz Frankfurta delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić.

U radu skupa sudjelovali su i predsjednik Vijeća Hrvatske bis-

kupske konferencije i Biskupske konferencije BiH za hrvatsku inozemnu pastvu, dubrovački biskup mons. Želimir Puljić i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Ante Kutleša. Uz mons. Puljića misna slavlja predvodili su predsjednik Hrvatske biskupske konferencije đakovačko-osječki nadbiskup mons. Marin Srakić, gospičko-senjski biskup mons. Mile Bogović i pomoćni biskup mons. Đuro Hranić.

U riječima mons. Puljića na otvorenju skupa prisutna je zahvalnost cijele domovinske Crkve prema pastoranim djelatnicima u Zapadnoj Europi, „jer su oni spona između te dvije relanosti (domovinstva i izvandomovinstva), koje su zahvaljujući Božjoj providnosti u povezanosti i jedinstvu urodile obilnim plodovima“.

Posebno je bio dojmljiv susret pastoralnih djelatnika s gradom herojom – Vukovom, simbolom hrvatske patnje i stradanja.

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

U zemlji duhovnih velikana

Cijenjene čitateljice i čitateljil Doći u Španjolsku za nas Hrvate znači doći u zemlju prožetu kršćanstvom koje je, kao i kod nas, branjeno stoljećima od iste opasnosti. Tako su se na području današnje Španjolske prožele i ispreplele dvije u mnogo čemu različite tradicije, što je vidljivo na svakom koraku.

Upravo zato što je stasalo u posebno teškim uvjetima, kršćanstvo u Španjolskoj bilo je sposobno iznjedrati velikane duhovnosti Katoličke Crkve (sv. Terezija Avilska, sv. Ivan od Križa), odlučne branitelje evanđelja i katoličanstva (sv. Ignacije Lojolski), kao i velikane, graditeljsva, likovnih umjetnosti i književnosti (Gaudí, Ortega, El Greco, Goya, Velázquez, Cervantes). Unatoč ograničenu vremenu, boravak u Španjolskoj, skupine svećenika, pastoralnih suradnika i drugih službenika biskupije Mainz omogućio nam je da upoznamo duhovne znamenitosti nekoliko španjolskih gradova (Ávila, Madrid, Toledo,

Salamanca, Alba de Tormes), odreda iznimno važnih sastavnica svjetske duhovne i kulturne baštine. Za pet dana našeg boravka u Španjolskoj u vrlo zgusnuto rasporedu imali smo prigodu upoznati ključne točke Španjolske duhovnosti i mističnosti, na prvom mjestu crkvenu naučiteljicu, sv. Tereziju Avilsku. Za nas Hrvate posebno je bilo dirljivo upoznati dvije naše sunarodnjakinje Editu Majić i Mihaelu Mladineo, suvremene nasljedovateljice duha sv. Terezije i s njima u karmelićanskom samostanu „San Jose“ u Ávili, koji je ona osnovala, slaviti sv. misu. Prigoda je da u ime svih hrvatskih sudionika i sudionika zahvalim biskupiji Mainz, prirediteljici ovoga nezaboravnog hodočašća, napose Berndu Krämeru, referentu za trojezične vjerske zajednice i njegovoj tajnici gđi Hildegard Hay, kao i Franciscu Garcia-Cerqueiri, španjolskom župniku iz Offenbacha i pastoralnoj suradnici Berti Lopez Ferreirua.

Vaš fra Josip Bebić, delegat

APOSTOLSKO PUTOVANJE PAPE BENEDIKTA XVI. ČEŠKOJ

Češka zagrlila i razumjela Papu

Papa je posjetio Prag, češki glavni grad, Brno, glavni grad Moravske, te Staru Boleslav, mjesto mučeništva svetoga Vjenceslava, glavnoga zaštitnika češkoga naroda.

U programu pohoda Benedikta XVI. sudjelovao je i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić koji se, prema riječima njegova tajnika Željka Faltaka, susreo s Papom nakon svečanog misnog slavlja u Brnu, te ga u podužem razgovoru pozvao u Hrvatsku. Kardinal Bozanić s Papom je razgovarao i o 50. obljetnici smrti blaženog Alojzija Stepinca koja će se spomenuti sljedeće godine.

Češka, smještena u samome srcu Europe, bila je most i susretnište različitih naroda, tradicija i kultura, premda je kroz prošlost na njezinome tlu bilo i različitih napetosti i sukoba. Istaknuo je to 26. rujna u zračnoj luci glavnoga grada Praga na početku, ali i 28. rujna na završetku svoga trodnevnog putovanja papa Benedikt XVI. Osim Praga, češkoga glavnoga grada, Sveti Otac je posjetio i Brno, glavni grad Moravske, te Staru Boleslav, mjesto mučeništva svetoga Vjenceslava, glavnoga zaštitnika češkoga naroda, čiji je blagdan bio baš na zadnji dan Papina putovanja.

U toj su zemlji, u koju je Papa došao na svoje 13. inozemno apostolsko putovanje pod geslom „Kristova ljubav naša je snaga“, prije više od tisuću godina braća Ćiril i Metod započeli svoje poslanje gradeći prve mostove između židovsko-grčko-latinskoga i slavenskoga svijeta, stvarajući pismo kako bi slavenski narodi mogli na svome jeziku čitati evanđelje. No, Češka je i zemlja mučenika: Sveti je Vjenceslav ubijen jer je evanđelje dovelo u pitanje interese moćnika; sveta Ljudmila, njegova baka, udavljena je jer su njezini savjeti bili „kršćanski“; sveti je Adalbert izboden kopljima zato što je navijestao da je Isus utjelovljeni Bog; sveti Ivan Nepomuk utopljen je u rijeci Moldavi jer nije želio kralju odati ispovjednu tajnu; sveti Ivan Sarkander mučen je i ubijen jer se tijekom vjerskih ratova nije opredijelio ni za jednu stranu osim za Božji mir. Češka je kroz tešku povijest proživjela i dvije diktature: nacističku i komunističku koje su htjele graditi svijet protiv Boga i bez Boga. Prije dvadeset godina propao je komunizam sa svim svojim iluzornim obećanjima. A prije dvadeset godina Ivan Pavao II. proglasio je sve-

tom češku princezu Janju iz Praga, koja je u XIII. stoljeću iz ljubavi prema raspetome Kristu podijelila siromašni-ma svu svoju imovinu. Na sve je to u svome govoru podsjetio Benedikt XVI., zahvalivši Česima na hrabrosti zbog „Baršunaste revolucije“ i neumornoga zauzimanja za slobodu, pa i onu vjersku. „Sada kada je uspostavljena vjerska sloboda, pozivam sve građane

„Sada kada je uspostavljena vjerska sloboda, pozivam sve građane Češke, da ponovo otkriju kršćanske tradicije koje su oblikovale njihovu kulturu, a 'potičem kršćansku zajednicu da nastavi dizati svoj glas dok se narod sučeljava s izazovima trećeg tisućljeća'“, kazao je Papa.

Češke, da ponovo otkriju kršćanske tradicije koje su oblikovale njihovu kulturu, a 'potičem kršćansku zajednicu da nastavi dizati svoj glas dok se narod sučeljava s izazovima trećeg tisućljeća'. Bez Boga čovjek ne zna kamo ići, čak ne uspijeva shvatiti što je. Evangeoska istina je bitna za sretno društvo jer otvara nadi i osposobljava nas otkriti naše neotuđivo dostojanstvo djece Božje.“

Najveća misa u češkoj povijesti

Papu je u subotu, 26. rujna, u praškoj zračnoj luci, dočekao predsjednik Vaclav Klaus, koji ga je i otpratio iz Češke, komentirajući da su Česi „razumjeli Papu“ i njegove poruke koje su hrabre i zauzete za istinu, premda ih neki ne bi nazvali „politički korektnima“.

U ponedjeljak, 28. rujna, na spomen svetoga Vjenceslava, nacionalni blagdan u Češkoj, na mjestu mučeništva glavnoga zaštitnika češkoga naroda, u Staroj Boleslavi nedaleko od Praga, Sveti Otac je predvodio misu pred više od 45 tisuća vjernika, ponajviše mladih. Prije mise Papa se u bazilici sv. Vjenceslava pomolio pred njegovim relikvijama, pozivajući sve da naslijeduju sv. Vjenceslava koji je dao svoj život da „uvijek i vjerno slijedi Krista“. Veliko iznenađenje – kao novo, simboličko „Praško proljeće“ – prire-

dilo je gotovo dvije stotine tisuća vjernika koji su sudjelovali na misi u nedjelju 27. rujna nedaleko od zračne luke u Brnu. Bio je to najveći vjerski susret u povijesti Češke Republike. U svojoj je propovijedi Benedikt XVI. istaknuo da je Isus jedina sigurna i pouzdana nada koja je potrebna Češkoj, Europi i cijelome čovječanstvu. Iskustvo povijesti pokazuje da kakve bezumnosti čovjek može doći kada isključi Boga iz svojih odluka i djelovanja. Sadašnja kultura često je radikalni izazov za vjeru i za nadu. A one su, u moderno doba, prognane na privatno i nebesko područje, dok se u konkretnome i javnome životu učvrstilo pouzdanje u

znanstveni i gospodarski napredak. A on je, pak, dvosmislen, pri čemu je Sveti Otac podsjetio da su tehnički razvoj i bolje društvene strukture važne, no nisu dostatne kako bi se zajamčilo moralno bogatstvo društva. Čovjeka treba osloboditi materijalnoga ropstva, ali on treba biti spašen, i to još dublje, od zala koja pogađaju duh.

Dan ranije, 27. rujna, Papa je misu slavio u Pragu. Na kraju je pozdravio mlade – kojima je inače upućivao posebne riječi – te zahvalio što su se okupili oko njega u velikome broju, pa i iz susjednih država. Češkom je pak akademskom svijetu Benedikt XVI. još jednom istaknuo da se razum ne smije odvajati od traženja istine. Tijekom leta u Češku Sveti Otac je razgovarao s novinarima, te je podsjetio da Katolička Crkva, premda je u manjini (većina Čeha izjašnjava se nevjernicima) može biti kreativna, posebno na području odgoja i karitativne ljubavi, te služenja siromasima, prenio je Vatikanskom radiju vatikanski glasnogovornik o. Federico Lombardi. Po dolasku u Prag Papa je pošao u crkvu Svete Marije od Pobjede, u kojoj se poklonio pred malenim drvenim i voštanim kipom Djeteta Isusa koji se na tom mjestu štije od 1628. godine. Diplomatskome zboru, kao i predstavnicima čeških vlasti, s kojima se susreo u Praškome dvorcu, Sveti Otac je istaknuo da jedino istina jamči slobodu i cjelovit ljudski razvoj. **M. K.**

Nemir unosi neistina

Oko 350 svećenika Zagrebačke nadbiskupije predvođenih kardinalom Josipom Bozanićem i pomoćnim biskupima hodočastilo je u Staru Gradišku, Jasenovac i Petrinju u četvrtak 24. rujna.

U pohodu Jasenovcu kardinal Bozanić je između ostalog kazao: „Ovdje smo u svećeničkom spomen-hodu kojemu u središtu nisu zločinci i zla koja su nanijeli, nego poglavito svjedočanstvo vjernosti, ljubavi i žrtve; otajstvo patnje koja, pročišćena Božjim Duhom, postaje snagom za činjenje dobra. Jer, ne postoji niti jedno mjesto na zemlji na kojemu bi zlo bilo toliko snažno da i u njemu ne bi mogla progovoriti ljubav i mir.“ Kardinal je dalje dodao: „Ovdje, u Jasenovcu, osjećamo duboku bol zbog svih žrtava, a posebno zbog onih koji su ovdje trpjeli i bili ubijeni od strane pripadnika hrvatskoga naroda, a još više od strane pripadnika Katoličke Crkve. Na temelju rasne ili klasne ideologije, na temelju diskriminacije nečijega podrijetla ili vjere, na temelju protubojstva koje ne prihvaća istinu da su svi ljudi Božja stvorenja jednakoga dostojanstva, ne može se graditi sreća pojedinca ni naroda. Pitanja vezana uz Drugi svjetski rat i totalitarni režim dvadesetoga stoljeća neće prestati unositi nemir i neprijateljstva u naše društvo dokle god se istom mjerom ne odnosimo prema svim totalitarnim režimima i dok istom mjerom ne bude zagarantiran spomen za sve žrtve.“

Na svetkovinu sv. Vinka Paulskog, 27. rujna u crkvi sv. Vinka u Sarajevu, apostolski nuncij D'Erric u Bosni i Hercegovini predslavio je svečanu euharistiju i uputio prigodnu homiliju.

Totalitarizam jači od demokracije

Sjednica Komisije „Justitia et pax“, pod predsjedanjem biskupa Vlade Košića, održana je u utorak 22. rujna, u prostorijama Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu. Članovi su razgovarali o knjizi-zborniku izjava, dokumenata i priopćenja, objavljenih tijekom 20 godina, koja uskoro izlazi, te će je Komisija predstaviti javnosti. Također je bilo riječi i o daljnjem radu i o članovima Komisije, što će se podastrijeti HBK-u na jesenskom zasjedanju u Dubrovniku. U razmatranju aktualnog stanja u zemlji izraženo je žaljenje što se na poziv Eu-

ropskog parlamenta 23. kolovoza u nas nije obilježio kao dan spomena na žrtve totalitarizama. Činjenica je da u našem društvu jačaju nedemokratske tendencije onih koji sprečavaju da istina o našoj prošlosti konačno dobije svoje pravo mjesto u svijesti naših građana. Komisija izražava zabrinutost zbog sve prisutnijih napada na Crkvu i na pravo izražavanja mišljenja. Osvrćući se na stanje u društvu, Komisija je istaknula da Zakoni u Republici Hrvatskoj – i oni koji ih donose – trebali bi imati na umu upravo moralna načela, ukoliko želimo da se društvo konačno postavi na zdrave noge, da se oslobodimo neodgovornosti, gramzivosti i korupcije u društvu. U svom priopćenju posebno su se

Činjenica je da u našem društvu jačaju nedemokratske tendencije onih koji sprečavaju da istina o našoj prošlosti konačno dobije svoje pravo mjesto u svijesti naših građana, rečeno je na sjednici Komisije „Justitia et pax“ u Zagrebu.

osvrnuli na nacrt zakona o vodama i o financiranju vodnoga gospodarstva koji su već bili prošli drugo čitanje u Hrvatskom saboru. Zatim je, samo u nekoliko dana, povjerenstvu dala izraditi potpuno nove nacrt tih zakona, koji stubokom mijenjaju koncepciju odnosa prema tom prevažnom javnom dobru.

Pokrenuti gospodarstvo, obnovu i povratak

U Vrhbosanskom bogoslovnom sjemeništu u Sarajevu održan je treći Gospodarski forum u organizaciji Caritasa Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Riječ je bila o stanju i krizi gospodarstva i financijskog sektora u cijelom svijetu i posebno ukupni problemi gospodarstva u Bosni i Hercegovini. Govorilo se o blokadi rada institucija BiH, ukupno zaostajanje u procesu provođenja sveukupnih reformi i preuzetih obveza iz Sporazuma o pridruživanju BiH Europskoj uniji. Istaknuto je da ozbiljna socijalna kriza velikog dijela pučanstva BiH,

upućuje gospodarstvenike, a i predstavnike Crkve, da podignu svoj glas i zatraže od svih institucija BiH da ubrzaju ustavne promjene, da se razvoju poduzetništva i ukupnog gospodarstva dade prioritet, obnove u ratu porušeni domovi, što brže realizira koridor VC.

Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić ponovno je u utorak 22. rujna operiran i po drugi put u mjesec dana ugrađen mu je pacemaker. Nadbiskup Barišić je 16. kolovoza zbog gubitka svijesti primljen u hitnoj službi u bolnici na Križinama te je smješten na Kliniku za unutarnje bolesti. Tijekom bolničkih pretraga utvrđeno je kako nadbiskup ima poremećaj rada srca s povremenim nesvjesticama te se pokazala prijetnja potreba za ugradnjom pacemakera.

Osam stoljeća franjevačke vjernosti

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić primio je u petak 25. rujna u Nadbiskupskom dvoru u Zagrebu fra Lovru Gavranu, provincijala Franjevačke provincije Bosne Srebrene, zajedno s vikarom provincije fra Marijanom Karaulom te gvardijanom samostana u Podsusedu fra Tomom Anđićem.

Svečanim misnim slavljem, koje je u zagrebačkoj katedrali u subotu 19. rujna predvodio zagrebački nadbiskup i metropolit kardinal Josip Bozanić, završila je proslava 800. obljetnice Franjevačkog reda. U koncelebraciji su bili apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Mario Roberto Cassari, predsjednik HBK đakovačko-osječki nadbiskup Marin Sračić i ostali hrvatski (nad)biskupi, banjolučki biskup Franjo Komarica i beogradski nadbiskup Stanislav Hocevar, provincijali franjevačkih provincija Hrvatske i Bosne i Hercegovine, te dvjestotinjak svećenika, većinom franjevaca. Na misi su uz franjeve i franjevce te brojne vjernike pribivali i predsjednica Vlade RH Jadranka Kosor, predsjednik Vladine komisije za odnose s vjerskim zajednicama Božo Biškupić i zagrebački gradonačelnik Milan Bandić.

A.O.

VINKOVCI

Teološko promišljanje o pasto

Na 38. po redu skupu okupilo se oko sto hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe. To je ujedno bio osmi po redu skup održan u domovini.

Godišnji pastoralni skup hrvatskih svećenika, đakona i pastoralnih suradnika i suradnika iz Zapadne Europe o temi „Teološko promišljanje o pastoralu samaca“ održan je od ponedjeljka 5. do petka 9. listopada u hotelu „Slavonija“ u

Biskup mons. Želimir Puljić

Na skupu se okupilo oko sto sudionika

Vinkovcima zazivom Duha Svetoga. Na skupu, koji je organizirao Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta na Majni, okupilo se oko sto sudionika iz Njemačke, Austrije, Švicarske, Francuske, Slovenije, Velike Britanije, Nizozemske i Skandinavskih zemalja.

Sve je na početku pozdravio župan vukovarsko-srijemski Božo Galić koji je istaknuo važnost povezivanja domovinske i iseljene Hrvatske te je zahvalio hrvatskim pastoralnim djelatnicima za sve što su učinili poglavito za taj dio Hrvatske u Domovinskom ratu. Potom je govorio o današnjem stanju u toj županiji. Gradonačelnik Vinkovaca dr. Mladen Karlić je izrazio zadovoljstvo što se skup održava upravo u tom gradu koji, kako je kazao, ima dugu i burnu povijest. Ujedno je podsjetio na ljudske i materijalne žrtve koje su Vinkovci pretrpjeli za Domovinskog rata te na kasniju dugogodišnju obnovu. Podsjetio je također na poznatu manifestaciju toga grada „Vinkovačke jeseni“ na kojima se okupljaju folklorna društva iz domovine i inozemstva. Vinkovački župnik i dekan mons. Tadija Pranić

okupljene je pozdravio u ime nadbiskupa mons. Marina Srakića koji ga je za to opunomoćio kao i u svoje osobno ime. „Drago mi je da vas danas mogu pozdraviti u gradu na Bosutu,

hrvatskog čovjeka je nešto lijepo i široko, kao što je široka i ova naša slavonska ravnica.“

U ime organizatora skupa Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić je prije nego je otvorio rad skupa kazao: „Nastavljajući tradiciju održavanja ovih naših susreta svake treće godine u domovini, nastojimo i na ovaj način pružiti potporu svima onima koji su ostali na svojim ognjištima. Neka je ovo naš prinos izgradnji i boljitku naše Slavonije i cijele Lijepe naše“, kazao je delegat o. Bebić podsjetivši kako je to 38. po redu takav susret, a od to-

„Neka i ovaj susret prođe u toj našoj zahvalnosti, pogotovo u zahvalnosti prema vašoj svećeničkoj i sestranskoj i pastoralnoj zauzetosti, jer ste vi bili spona između te dvije realnosti koje su zahvaljujući Božjoj providnosti u povezanosti i jedinstvu urodile obilnim plodovima“, kazao je mons. Želimir Puljić.

našim Vinkovcima. Sudbina hrvatskoga naroda je uvijek bila sudbina Katoličke Crkve. Kada su davno u svijet krenule prve skupine hrvatskih iseljenika s njima je krenula i Katolička Crkva. Ima nas na svim kontinentima, u svim zemljama. Hrvatske misije su bile ono mjesto u kojem su se Hrvati okupljali i osjećali na svome. Duša

ga je organiziran osmi put u domovini: u Zadru 1991., u Poreču 1994., u Bizovcu 1995., u Opatiji 1997., u Sarajevu 1998., u Opatiji 2002., u Puli 2006. i ove godine u Vinkovcima.

Predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu dubrovač-

alu samaca

Pomoćni biskup mons. Đuro Hrančić

Biskup mons. Mile Bogović

ki biskup mons. Želimir Puljić je istaknuo kako domaća Crkva duguje puno našim ljudima u inozemstvu. „Neka i ovaj susret prođe u toj našoj zahvalnosti, pogotovo u zahvalnosti prema vašoj svećeničkoj i sestranskoj i pastoralnoj zauzetosti, jer ste vi bili spona između te dvije relanosti koje su zahvaljujući Božjoj providnosti u povezanosti i jedinstvu urodile obilnim plodovima.“ Ujedno je podsjetio kako se skup održava na području đakovačko-osječke nadbiskupije, koja je unatoč stradanjima, danas Crkvi u Hrvatskoj u svojoj pastoralnoj zauzetosti uzor kako se to radi. Čestitku je uputio i društvenim strukturama toga kraja. Nakon toga mons. Puljić je kazao

Župan vukovarsko-srijemski Božo Galić

Vinkovački župnik i dekan mons. Tadija Pranjić

nekoliko misli u povodu nedavno proglašene Svećeničke godine. Pritom je istaknuo kako je to milosna godina u kojoj se otkriva i produbljuje svećenič-

Kako samci žive samački, dakle bez tjelesno-spolnoga zajedništva s drugom osobom, oni više smjeraju prema redovničkom staležu. Stoga teolog Balthasar naziva samački život staležom iščekivanja.

ki indetitet, duhovnost i svećeničko i crkveno zajedništvo.

U radu skupa sudjelujelovao je i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Ante Kutleša, uz delegata o. Bebića za Njemačku i delegati fra Josip Tretnjak za Austriju, vlč. Stjepan Čukman za Francusku i susjedne zemlje te mons. Stjepan Biletić za Skandinavске zemlje, kancelar Biskupije Stockholm Miroslav Dudek

te voditelj podružnice Hrvatske matice iseljenika u Vukovaru Silvio Jergović.

U skup je uveo dr. Adolf Polegubić koji je izrazio radost što hrvatski ured u Frankfurtu među prvima u Hrvatskoj cijeli jedan takav skup posvećuje upravo toj temi, te kako će zbornik radova koji će se objaviti nakon skupa dati nezaobilazno znanstveno uporište za daljnje proučavanje zadane teme.

Dr. Ivica Raguž s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta (KBF) u Đakovu u svom je predavanju govorio o teološkom promišljanju samaca. „Bit ideje staleža u Katoličkoj Crkvi jest konkretizirano, duhovno-tjelesno obveziva-

Gradonačelnik Vinkovaca dr. Mladen Karlič

nje vjernika za odnos s Bogom, koje samo slijedi temeljnu logiku kršćanske vjere, a to je utjelovljenje druge božanske osobe. Takva logika kršćanske vjere isključuje treći stalež, stalež samaca jer se kod njih ne događa upravo to konkretizirano obvezivanje za odnos s Bogom. Koliko god se samci angažirali i djelovali u društvu i Crkvi, ostaje i dalje činjenica da se oni nisu konkretizirano obvezali u svojem odnosu s Bogom, a time i s drugima. Dakako, time se ne želi reći da su vjernici u braku i redovničkom staležu samom svojom pripadnošću bolji od samaca. Posve je jasno da su dobri ili loši vjernici kako u braku i redovništvu, tako i u samačkom životu. Budući da je samački život u objektivnoj suprotnosti s logikom kršćanske vjere, možemo reći da on lakše pogoduje određenoj vrsti egoizma, jer je čovjek neobvezan drugim i duhom i tijelom. S druge strane takva kritika samačkog života s teološkog gledišta pruža nam također smjernice za jednu moguću teologiju i pas-

VINKOVCI

Teološko promišljanje o pastoralu samaca ...

toral samaca. Ključna riječ u teologiji staleža jest konkretizirano, duhovno-tjelesno obvezivanje. Iz toga proizlazi da bi samački život u Crkvi mogao biti jedino opravdan i smislen, ako u sebi ostvaruje to duhovno-tjelesno obvezivanje. Kako samci žive samački, dakle bez tjelesno-spolnoga zajedništva s drugom osobom, oni više smjeraju prema redovničkom staležu. Stoga teolog Balthasar naziva samački život staležom iščekivanja, istaknuo je dr. Ivica Raguž.

Toga dana o samcima u Svetom pismu govorio je dr. Ivica Čatić također s KBF-a u Đakovu, koji je kazao kako u Starom zavjetu pitanje

je kako je u svjetovnim institutima u Hrvatskoj oko 150 žena koje su se dragovoljno odlučile na posvećeni život živeći u čistoći, poslušnosti i siromaštvu. „U laičkim organizacijama i udrugama u Hrvatskoj je oko 9000 trajno ili privremeno samaca, žena i muškaraca. Mali je broj njih koji su se dragovoljno na to odlučili, a puno je veći broj onih koje je životna situacija dovela u takvo stanje. U Pokretu folklorara u Hrvatskoj je šesnaest žena i osam muškaraca, koji žive obdržavajući privatne zavjete čistoće, poslušnosti i siromaštva. Žive u zajednicama posvećena života u Zagrebu, Splitu i Križevcima“, zaključio je.

Delegat fra Josip Bebić

Dekan KBF-a Đakovo dr. Pero Aračić

Dr. Ivica Raguž

Dr. Anđelko Akrap

samaca nije postavljeno kao što to čini moderno doba jer je tada na cijeni bio bračni život i brojno potomstvo. „Imajući u vidu da su i život u celibatu i život u bračnoj zajednici Gospodnji darovi, teško se može reći da je neki od njih viši i duhovniji od drugog jer oba dolaze od Boga. Čini se da je crkvena zajednica nakon određenog vremenskog odmaka i vjerojatno dovoljno praktičnog iskustva, prihvatila spoznaju da nisu svi koji su ostali izvan braka to učinili iz pravih motiva, kako je lijepo i jasno iznio Pavao, i stoga ne donose plodove kršćanskog djevičanstva. Zato nije slučajno da postpavlovska tradicija u pastoralnim poslanicama počinje preporučivati ženidbu svima pa čak i nadglednicima i đakonima, a rađanje djece kao rješenje za žene i mlade udovice.“

Dr. Adolf Polegubić iz Frankfurta govorio je o samcima u svjetovnim institutima i laičkim udrugama. Istaknuo

Misno slavlje u crkvi sv. Euzebija i Poliona u Vinkovcima predvodio je biskup Puljić u zajedništvu s pomoćnim biskupom Đakovačko-osječke nadbiskupije Đurom Hranićem, koji je održao propovijed dotičući se tematike pastoralnog skupa. U večernjim je satima mons. Hranić govorio o stanju i perspektivi djelovanja u novoutemeljenoj Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji.

Predavanje o samcima u Hrvatskoj i Zapadnoj Europi održao je u četvrtak 8. listopada demograf prof. dr. Anđelko Akrap s Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Govoreći o kućanstvima kazao je kako se ona dijele na institucionalna i privatna. U privatna spadaju obiteljska koja čine jednu ili više užih obitelji, bračnu zajednicu i izvanbračnu zajednicu. U neobiteljska privatna kućanstva spadaju samačka i višečlana neobiteljska kućanstva. „U doindustrijskim civilizacijama rijetka su samačka kućanstva. Obitelji su bile umirovljenički domovi

relativno malena broja staraca, a djeca su bila 'mirovinski fondovi'. Neudane i neoženjeni ostajali su u obitelji. Obitelj, pod pritiskom vanjskih čimbenika oblikovanih u industrijskim civilizacijama, prepušta nekoć autonomne obiteljske funkcije javnim ustanovama. Promijenjeni uvjeti života i rada isprepletani sa sustavom vrednota uvjetuju porast broja samačkih kućanstava. S porastom ekonomske aktivnosti žena i većim obuhvatom mirovinskim sustavom povećava se broj samačkih kućanstava. Produljenjem prosječnog obrazovanja povećava se broj samačkih kućanstava. Nepostojanje stambene strategije za mlade i slaba potpora mladima, osobito u nekadašnjim socijalističkim državama, jedan su od važnih činitelja porasta broja samačkih kućanstava. Nesigurna zaposlenost i neriješeno stambeno pitanje ograničavaju slobodu izbora: brak i djeca ili samački život. Žene duže žive pa je to razlogom većeg

udjela ženskih samačkih kućanstva. Porastom broja neudanih i neoženjenih raste udio samačkih kućanstava. Obzirom na veliku koncentraciju stanovništva i posebne uvjete života i rada u gradovima najveći je broj samačkih kućanstava u gradovima. Što je veći grad, to je i veći udio samačkih kućanstava", kazao je dr. Akrap istaknuvši kako broj samačkih kućanstava raste u svim dobnim skupinama te kako je jači trend rasta samačkih kućanstava u odnosu na trend rasta izvanbračnih zajednica. Podatke je potkrijepio i statističkim podacima.

Dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Đakovu prof. dr. Pero Aračić govorio je o pastoralu samaca. „Kad je riječ o pastoralu samaca, valja odmah reći da je to vrlo složena i

dincu da taj poziv otkrije, osjeti. U tom vidu i ženidbu treba gledati kao Božji poziv. Obveza je crkvene zajednice pomagati i pratiti sazrijevanje u sakramentu ženidbe. Valja bitno poboljšati osobnu komunikaciju i komunikaciju na personalizirajućim odnosima u crkvenoj zajednici. U istraživanjima crkveni djelatnici ne prolaze dobro. Naprotiv, nisu traženi sugovornici. Pastoral mladih i onda pastoral 'starijih mladih', u tzv. 'produženom zaručništvu', obveza je crkvenih zajednica. One taj vid rada ne uspijevaju u ozbiljnijoj mjeri ostvarivati, pa se nudi kvazi crkveno djelovanje, koje s identitetom Crkve nema puno veze. Važan je također rad u različitim 'malim skupinama', koje moraju imati svoj interes, program,

racija. Društvena zajednice se mora također pokrenuti i imati pozitivan pristup braku, mladim obiteljima, zaposlenju, djeci, stanu, infrastrukturi za odgoj.“ Na kraju je zaključio kako je čovjek biće upućeno na druge i sve je primilo od drugih: život s unutarnjom kompozicijom od Stvoritelja i roditelja, uvjete za razvoj, spoznaje, kulturu, vrijednost. „Čovjek nije moguć bez drugih. Čovjek je biće koje ipak izabire, slaže misli i želi biti svoj, original. I na kraju, čovjek ipak stoji u rascjepu između biti svoj, samostalan i biti zajedništvo. U srži bića ostaje sam pred i prema mnogima i prema Bogu. No, jedno je temeljno, da on jest samac, ali nije osamljen. S jedne strane čovjek je Božje voljeno biće, kojeg on sluti i traži, ali osjeća da ga

Dr. Ivica Čatić

Za vrijeme okruglog stola: (slijeva nadesno) – dr. Aračić, dr. Čatić, dr. Akrap, dr. Polegubić i delegat o. Bebić

slojevita stvarnost pa onda i tema. Samaca je mnogo i različite su podjele. Stoga je važno razvrstati ih i opredijeliti se o čemu je riječ. Može se pokušati definirati: Samac je osoba koja nema čvrstu vezu s partnerom, odnosno partnericom i živi samostalno u stanu, odnosno kući bez maloljetne djece. Riječ slobodan je pojam za one koji nemaju pravno zasnovan odnos s drugom osobom, tj. koji nisu nikad bili ženjeni ili udavani. Čini se da nas zanimaju ovi slobodni samci.“ Dajući smjernice za pastoral samaca, dr. Aračić je kazao kako misionarska Crkva, odnosno crkvena zajednica, treba biti svjesna obveze tražiti onoga kome je darovala krštenje. „Izgubljene valja tražiti i to je obveza. Krštenje kao temeljni sakrament sa sobom nosi Božji poziv i njega valja otkrivati i vidjeti gdje i kako me Bog želi. Temeljni i upisani poziv jest onaj na ljubav, sebedarje. Crkveno djelovanje mora pomagati svakom poje-

ciljeve i rad. U toj komunikaciji čovjek kao osoba može rasti, otkrivati svoje mjesto, poziv i zauzetost u zajednici i društvu. Ovdje se misli posebno na 'obiteljske skupine' i 'skupi-

i Bog traži i brine se o njemu. Čovjek osjeća da mu je srce nemirno dok se ne smiri u Bogu.“

Sudionike je tijekom ručka posjetio zagrebački gradonačelnik Milan Bandić u pratnji gradonačelnika Vinkovaca dr. Mladena Karlića.

U popodnevним satima održan je okrugli stol na kojem su sudjelovali predavači: dr. Pero Aračić, dr. Ivica Čatić, dr. Anđelko Akrap i dr. Adolf Polegubić. Predstavljen je i zbornik s prošlogodišnjeg skupa, koji je ujedno jubilarni, deseti, o temi „Fenomen (ne)religioznosti u književnosti“. Gospičko-senjski biskup mons. Mile Bogović je govorio o projektu crkve Hrvatskih mučenika, a predvodio je i toga dana i misno slavlje u crkvi sv. Euzebija i Poliona u Vinkovcima.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Čovjek ipak stoji u rascjepu između biti svoj, samostalan i biti zajedništvo. U srži bića ostaje sam pred i prema mnogima i prema Bogu. No, jedno je temeljno, da on jest samac, ali nije osamljen. S jedne strane čovjek je Božje voljeno biće, kojeg on sluti i traži, ali osjeća da ga i Bog traži i brine se o njemu.

ne mladih' različitih uzrasta. Strukturiran i stalno inovativan pastoral braka i obitelji, nadasve na župnoj razini, na dužu stazu doprinosit će kvaliteti brakova i time i radijem i spremnijem ulaznju u brak budućih gene-

VUKOVAR, BOROVO NASELJE, KOPAČKI RIT I OSIJEK

Na mjestima stradanja i obnov

Usrijedu 7. listopada za hrvatske pastoralne djelatnike iz Zapadne Europe organizirano je studijsko putovanje. Najprije su bili u Vukovaru. Posjetili su Ovčaru i Memorijalno groblje gdje su molili, zapalili svijeće i položili vijence, te samostan sv. Filipa i Jakova. O Vukovaru u Domovinskom ratu i danas govorio im je gvardijan fra Goran Propadalo i gradonačelnik Vukovara Željko Sabo.

Vidjeli su i film o stradanju i obnovi Vukovara. U crkvi Gospe Fatim-

Misno slavlje u crkvi u Borovu Naselju predvodio je predsjednik Hrvatske biskupske konferencije nadbiskup đakovačko-osječki mons. Marin Srakić

Na Memorijalnom groblju položeni su vijenci i zapaljene svijeće

Za vrijeme vožnje brodom u Kopačkom ritu

ske u Borovu Naselju misno slavlje predvodio je predsjednik Hrvatske biskupske konferencije đakovačko-osje-

čki nadbiskup i metropolit mons. Marin Srakić u zajedništvu s predsjednikom Vijeća Hrvatske biskupske konfe-

Sudionici vidno potreseni u dvorani samostana u Vukovaru nakon što su pogledali film o Vukovaru i gdje ih je pozdravio gradonačelnik Sabo

Fra Marinko Vukman je u ime zajednice u Sindelgenu župniku fra Vjenceslavu Janjiću predao 3000 eura za pomoć obiteljima s brojnjom djecom u Vukovaru

Na Memorijalnom groblju u Vukovaru

Ispred Spomen doma Ovčara

U Spomen domu Ovčara

Na Ovčari

rencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu dubrovačkim biskupom mons. Želimirom Puljićem. Mons. Srakić je sudionicima skupa zahvalio za sve što čine za Hrvate u inozemstvu. Pozdravio ih je i domaći župnik fra Vjenceslav Janjić kojemu je fra Marinko Vukman u ime svoje zajednice u Sindelfingenu darovao 3000 eura kao pomoć za brojniju djecu u Vukovaru.

Delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić, u ime Hrvatskoga dušobrižničkog ureda, organizatora skupa, zahvalio je nadbiskupu mons. Srakiću na potpori te mu je darovao dosadašnja izdanja Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. U popodnevnom su satima sudionici posjetili Kopački rit, historistički dvorac „Tikveš“ te užli dio Osijeka s osječkom katedralom.

A.P.

U crkvi sv. Filipa i Jakova u Vukovaru

Piše:
Mario Cifrak,
OFM Zagreb

Pavlovo uhićenje

U gužvi koju su podigli oko Pavla intervenirao je tisućnik s vojnicima, okovao ga i poveo u vojarnu. Mnoštvo je tražilo da ga smakne kao nekoć i od Pilata da smakne Isusa.

Iz Mileta preko Kosa, Roda, Patara stigoše u Tir. Iz Tira preko Ptolemaide i Cezareje uzidoše u Jeruzalem. U Jeruzalemu na poticaj azijskih Židova Rimljani uhićuju Pavla.

U Jeruzalemu

Pavao se susreće s Jakovom. Jakov na Pavlov uspjeh među poganima upozorava na mnoštvo Židova koji su povjerovali, ali su i nadalje ostali revnitelji Zakona (usp. Dj 21,20). Odatle i primjedba da Pavao među poganima Židove navodi na otpad od Mojsija učeći ih da ne obrezuju djecu i da ne žive po običajima. To su doznali jeruzalemski Židovi. Stoga ga Jakov nagovara da se posveti s četvoricom braće koji imaju zavjet. Može li se misliti da i Pavao mora izvršiti nazireat ili je riječ o sedmodnevnom čišćenju budući da se vratio s putovanja iz dijaspor (tuđine)? U svakom slučaju će to biti znak njegovog obdržavanja Zakona.

Spominjanje „apostolskog dekreta“ u ovom kontekstu podsjeća na način propovijedanja među Židovima (usp. Dj 15,19-21,29). Što ne govori da Pavao toga ne bi znao nego da se vjerojatno toga nije držao ili je to tako Židovima izgledalo. Naime Pavao je izvijestio o onome što je Bog učinio među poganima po njegovoj službi (usp. Dj 21,19; također 15,12). Iz toga proizlazi da je uspjeh među Židovima bio malen ili nikakav baš zbog ne držanja ovoga „dekreta“ koji regulira suživot kršćana iz židovstva i poganstva zbog Židova. Jakov izričito ponavlja da se taj dekret ticao pogana koji su postajali kršćani (usp. Dj 21,25).

Židovi iz Azije optužuju Pavla da posvuda poučava protiv naroda, Zakona i „ovoga mjesta“, tj. Hrama (usp. Dj 21,28). Ista je optužba podignuta i protiv Stjepana (usp. Dj 6,13). Osim toga bio bi uveo i poganina u Hram, tj. Trofima Efežanina. U gužvi koju su podigli oko Pavla intervenirao je tisućnik s vojnicima, okovao ga i poveo u vojarnu. Mnoštvo je tražilo da ga smakne kao nekoć i od Pilata da

smakne Isusa (usp. Dj 21,36; 22,22; Lk 23,18). No Pavao je želio govoriti mnoštvo. Obraća se na hebrejskom (= aramejskom) okupljenima. Oni nato utihnuše (usp. Dj 22,2). Pavao iznosi da ga je Isus pozvao, i dao mu do znanja da je on onaj koji ga progona (usp. Dj 26,14). Pavao počinje govoriti o sebi i o svom progonu kršćana. Saznajemo da je Židov iz Tarza cilijskog, odrastao u Jeruzalemu do nogu Gamalijelovih, odgojen po otačkom Zakonu. No opis njegova poziva da bude Isusov navjestitelj razlikuje se od onoga u Dj 9. Pavao inzistira na svojem židovstvu. U svom obrambenom govoru predstavlja i Ananiju. Ananija je čovjek po Zakonu pobožan i na dobru glasu u Židova ondje nastanjenih (usp. Dj 22,12). On je tumač Pavlova poziva (usp. Dj 22,14-15). Vrhunac Pavlova govora je opis zanosu u Hramu (usp. Dj 22,17-21). Dok moli u Hramu, govori mu Gospodin Isus. Ovaj Pavlov poziv želi naglasiti kontinuitet revnovanja za Boga otaca. Slušaatelji ponavljaju želju da Pavao bude uklonjen (usp. Lk 23,18; Dj 21,36).

U vojarni se Pavao očituje kao rimski građanin (usp. Dj 22,25-29). Tisućnik vodi Pavla pred Veliko vijeće. Svoju pogrdu upravljenu Velikom svećeniku Ananiji ispravlja citatom iz Izl 22,27: „Ne huli Boga i ne psuj glava svoga naroda“. U ovoj prigodi Pavao ističe da je farizej, sin farizeja (usp. Dj 23,6; 26,5; Fil 3,5). Želio je pridobiti farizeje iz Vijeća za sebe iznoseći da je optužen zbog nade, uskrsnuća mrtvih (usp. također Dj 24,15; 26,6; 28,20; 4,1-3). No razlog uhićenja je bio Pavlov nauk protiv naroda, Zakona i Hrama (usp. Dj 21,28). U tom smislu bi onda valjalo vidjeti kakvu ulogu ima vjera u uskrsnuće mrtvih i nauk protiv Zakona, odnosno piše li o uskrsnuću negdje u Zakonu, i u čemu bi onda bi njegov nauk protiv Hrama.

Gospodin mu govori u snu i ohrabruje ga za svjedočenje koje ga čeka i u Rimu (usp. Dj 23,11). Pavao prema tome mora u Rim.

U Cezareji

Židovi su se zakleli da neće ništa okusiti dok ne ubiju Pavla. Te namjere otkriva Pavlov nećak. Stoga tisućnik organizira Pavlov premještaj u Cezareju k upravitelju Feliksu. Pismo koje Klaudije Lizija šalje Feliksu spominje da je Pavao optužen za nešto prieporno u židovskom Zakonu (usp. Dj 23,29). Slično nalazimo i u 25,19 gdje Fest iznosi kralju Agripi Pavlov slučaj i spominje da je optužen zbog priepornoga o židovskoj vjeri i o nekom Isusu koji je umro, a za kojeg je Pavao tvrdio da je živ. Feliks je htio preslušati Pavla tek kad stignu i njegovi tužitelji. Tertul, odvjetnik, koji stiže s velikim svećenikom Ananijom optužuje Pavla da je kolovođa nazaretske sljedbe (Dj 24,5) i da je htio oskvrnuti Hram (Dj 24,6). Tertul želi prikazati Pavla u Feliksovim očima kao revolucionara protiv rimskog mira jednako kao i protivnika židovske vjere. Pavlov odgovor je pobijanje optužbe da je stvarao nered za svog posljednjeg boravka u Jeruzalemu (usp. Dj 24,12-13,18). To potvrđuje i činjenica da njegovi tužitelji, azijski Židovi, nisu prisutni (usp. Dj 24,19). On i nadalje tvrdi da se optužba zapravo tiče vjere u uskrsnuće mrtvih (usp. Dj 24,20-21) u koje vjeruju i neki članovi Velikog vijeća. Nakon nekoliko dana poslao je Feliks po Pavla i poslušao ga o vjeri u Isusa Krista. Pavao je nato počeo raspravljati o pravednosti, uzdržljivosti i budućem sudu (usp. Dj 24,25). Možda zbog njegove veze s Druzilom, Agripinom sestrom, koja je napustila svoga muža Aziza (?), kralja Emese. Feliksa je naslijedio Porcije Fest. U Jeruzalemu veliki svećenici i starješine žele da dovede Pavla onamo ne bi li ga putem pogubili. Pavao se u Cezareji branio da nije počinio ništa protiv židovskog Zakona, ni protiv Hrama, ni protiv cara (usp. Dj 25,8). Tužbe koje su se ticale Zakona i Hrama sad se odnose i na cara, kako smo vidjeli iz Tertulova pokušaja. Pavao ne želi u Jeruzalem i priziva se kao rimski građanin na cara (usp. Dj 25,11). ■

Im Lande der großen Heiligen

Verehrte Leserinnen und Leser!

Nach Spanien zu kommen bedeutet für uns Kroaten, in ein Land zu kommen, das vom Christentum geprägt ist, welches wiederum, ähnlich wie bei uns, jahrhunderte lang vor der gleichen Gefahr verteidigt werden musste. Der Unterschied liegt (allein) darin, dass diese Gefahr bei uns aus dem Osten kam und im Falle Spaniens aus dem Süden, aus Nordafrika. So haben

Gruppe von Priestern, Pastoralmitarbeitern und anderen Angestellten des Bistums Mainz, es ermöglicht, die geistigen Sehenswürdigkeiten einiger spanischer Städte (Ávila, Madrid, Toledo, Salamanca, Alba de Tormes) kennen zu lernen, die allesamt als außerordentlich wichtige Bestandteile des geistigen und kulturellen Kulturerbes anzusehen sind. In den fünf Tagen unseres Aufenthalts in Spanien hatten wir in

Karmeliterkloster „San Jose“ in dem sich auch kroatische Schwestern Edita Majić und Mihaela Mladineo befinden

sich auf dem Gebiet des heutigen Spanien zwei in vielerlei Hinsicht unterschiedliche Traditionen ausgebreitet und ineinander verflochten, was auf Schritt und Tritt offenbar wird. Gerade weil es unter besonders schwierigen Umständen wuchs, war das Christentum in Spanien in der Lage Größen der Spiritualität innerhalb der Katholischen Kirche hervorzu- bringen (die Heilige Teresa von Ávila und den Heiligen Johannes vom Kreuz), entschlossene Verteidiger des Evangeliums und des Katholikentums (den Heiligen Ignatius von Loyola), so wie auch große Genies der Baukunst, der bildenden Kunst und der Literatur (Gaudí, Ortega, El Greco, Goya, Velázquez, Cervantes).

Trotz des engen Zeitrahmens hat der Aufenthalt in Spanien uns, der

einem äußerst dicht gefüllten Programm die Gelegenheit, Schlüsselfiguren der spanischen Spiritualität und Mystik kennen zu lernen, an erster Stelle die Heilige Teresa von Ávila, die Kirchenlehrerin, die nach Meinung vieler eine der größten Frauen der Weltgeschichte und das Erhabenste der spanischen Spiritualität und der Weltmystik darstellt. Aus diesem Grund ist es für uns Kroaten besonders ergreifend gewesen, die Kroatinen Edita Majić (bekannte kroatische Schauspielerin) und Mihaela Mladineo kennen zu lernen, zwei zeitgenössische Nachfolgerinnen des Geistes der Heiligen Teresa, und mit ihnen im Karmeliterkloster „San Jose“ in Ávila, das von ihr gegründet wurde, die heilige Messe zu feiern. Und auch unsere Reise war inspiriert vom

Heilige Teresa von Ávila

Geist der großen Heiligen, der Beterin, so dass wir jeden Tag unserer Studienreise mit dem Gebet der Heiligen Teresa von Jesus begannen und beendeten:

*„Nichts soll dich ängstigen,
nichts dich erschrecken,
alles vergeht;
Gott bleibt derselbe.
Geduld erreicht alles;
wer Gott besitzt,
dem kann nichts fehlen:
Gott nur genügt.“*

Ich möchte nun diese Gelegenheit nutzen und mich im Namen aller kroatischen Teilnehmerinnen und Teilnehmer beim Bistum Mainz bedanken, das diese unvergessliche Wallfahrt organisiert hat. In besonderem Maße möchte ich Herrn Bernd Krämer, dem Referenten für die Gemeinden fremder Muttersprache und seiner Sekretärin Frau Hildegard Hay, danken und auch Francisco Garcia-Cerqueira, dem spanischen Pfarrer in Offenbach und seiner Pastoralmitarbeiterin Frau Berta Lopez-Ferreirua. Ich empfehle uns alle der Fürsprache der Heiligen Teresa von Ávila und dem Heiligen Johannes vom Kreuz.

Ihr Pater Josip Bebić, Delegat

MAINZ: DIÖZESANTAG DER MUTTERSPRACHLICHEN GEMEINDEN

Eucharistiefeier mit Generalvikar Prälat Dietmar Giebelmann

Im Rahmen des Domjubiläums „1.000 Jahre Mainzer Willigis-Dom“ und der „Interkulturellen Woche Mainz 2009“ fand am Sonntag, 13. September, der Diözesantag der muttersprachlichen Gemeinden im Bistum Mainz statt.

Zu diesem Anlass feierte Generalvikar Prälat Dietmar Giebelmann in Konzelebration mit dem Dekan des Dekanates Mainz-Stadt, Pfarrer Markus Kölzer, und Priestern der Katholischen Gemeinden anderer Muttersprachen einen Gottesdienst im Mainzer Dom.

In seiner Predigt hob Generalvikar Giebelmann die Einheit der Katholischen Kirche hervor, die trotz ihrer Vielfalt und Verschiedenheit eine weltweite Gemeinschaft sei. „Für uns gibt es keine nationalen Grenzen, keine Sprachgrenzen, keine Ausländer, es gibt die eine Katholische Kirche.“ Die Gemeinden anderer Muttersprache seien längst keine Nationalkirche mehr. „Sie leisten einen wichtigen und unverzichtbaren Beitrag zur Integration“, betonte Giebelmann. Der Generalvikar rief die Gemeinden deutscher und anderer Muttersprache zur Kooperation und zur Zusammenarbeit auf. Gemeinsam sollten sie sich auf die christlichen Wurzeln Europas und die gemeinsamen Werte, die sich aus der Nachfolge Jesu ableiteten, besinnen.

„Anlässlich des Domjubiläums wollen die Gemeinden anderer Muttersprachen in Mainz mit dem Diözesantag zum Ausdruck bringen, dass sie ein Teil der Ortskirche von Mainz sind und ein Zeichen für die Universalität der Kirche setzen“, sagte Ordinariatsrat Bernd Krämer vom Referat „Katholiken anderer Muttersprache“ im Bischöflichen Ordinariat Mainz.

Zu Beginn des Diözesantags versammelten sich die Gemeindemitglieder der portugiesisch-, italienisch-, polnisch-, spanisch- und kroatischsprachigen Gemeinden in ihren Gemeindezentren in Mainz sowie in der Bistumsakademie Erbacher Hof zu Impulsen in ihrer Muttersprache. Während sich die italienische Gemeinde mit dem Erdbeben von L'Aquila beschäftigte,

Prozession der kroatischen Gemeinde durch Mainz zum Mainzer Dom

wurde vor Mitgliedern der kroatischen Gemeinde über den Heiligen Franziskus referiert. Danach zogen die Gemeindemitglieder zur gemeinsamen

„Anlässlich des Domjubiläums wollen die Gemeinden anderer Muttersprachen in Mainz mit dem Diözesantag zum Ausdruck bringen, dass sie ein Teil der Ortskirche von Mainz sind und ein Zeichen für die Universalität der Kirche setzen“, sagte Ordinariatsrat Bernd Krämer vom Referat „Katholiken anderer Muttersprache“ im Bischöflichen Ordinariat Mainz.

Eucharistiefeier in den Dom. Als Zeichen der Gemeinschaft brachte sich jede Gemeinde auf unterschiedliche Weise in den Gottesdienst ein: Die polnische Gemeinde Mainz überreichte beispielsweise als friedensstiftendes Zeichen eine Glocke, auf der ein Bild von Papst Benedikt XVI., der Madonna von Tschenstochau und dem 1.000-jährigen Willigis-Dom zu sehen ist.

Die muttersprachlichen Gemeinden beteiligten sich auch am Interkulturellen Fest der Stadt Mainz, das am selben Tag auf den Domplätzen stattfand. Neben zahlreichen Essensständen, die Spezialitäten aus den unterschiedlichen Ländern anboten, gab es viele Auftritte mit traditionellen Tänzen und Gesängen. Der Bund der Deutschen Katholischen Jugend (BDKJ) Mainz und die Arbeitsgemeinschaft Evangelische Jugend (AEJ) boten ein buntes Kinderprogramm mit Malen, Schminken und Basteln an.

Den Abschluss des Tages bildete eine Vesper mit Domdekan Prälat Heinz Heckwolf. Für die Hauptorganisation des Diözesantages waren Joaquim Nunes, Pastoralreferent der Portugiesischen Gemeinde Mainz-Offenbach und Vorsitzender des Beirats von Katholiken anderer Muttersprachen im Bistum Mainz, sowie Martina Reißfelder, Geschäftsführerin der Räte im Bistum Mainz, verantwortlich.

lk(MBN)-pressestellebistum-mainz.de

Foto: A. Polegubic

FRANKFURT

Nastup sarajevskog zbora

Medureligijski zbor iz Sarajeva pod nazivom „Pontanima“ nastupio je u nedjelju 4. listopada na Dan zahvalnosti za plodove zemlje i blagdan sv. Franje Asiškoga u kato-

ličkoj župnoj crkvi Presvetoga Trojstva na Frankfurter Bergu u Frankfurtu, u kojoj je župnik fra Anto Batinić. Zbor, koji je 1996. osnovao fra Ivo Marković, njeguje židovsko i is-

lamsko zbornu pjevanje, kao i crkveno pjevanje pravoslavne, katoličke i protestantske tradicije.

Svojim pjevanjem šire, pomirenje, ljubav i toleranciju. ■

WIESBADEN

Zahvala za plodove zemlje

Hrvatska katolička misija iz Wiesbadena svečano je proslavila Dan zahvale za plodove zemlje za vrijeme sv. mise u nedjelju 27. rujna. Misi je pribivao i generalni konzul iz Frankfuta Petar Uzorinac i kandidat za predsjednika države na sljedećim izborima Filip Šundov.

Misno slavlje započelo je ophodom u kojem su bila brojna djeca obučena u narodne nošnje. Voditelj misije dr. fra Ante Bilokapić u svojoj je

propovijedi govorio o dobroti Božjoj, a Božja ljubav bila je vidljiva po darovima prirode koji su obilato krasili oltar i propovijedaonicu.

Na kraju se zbor sastavljen samo od mladih članova misije pjesmom i recitacijom zahvalio Gospodinu za darove prirode, a generalni konzul Uzorinac je kratkim govorom pozvao sve prisutne na registriranje za predstojeće predsjedničke izbore koje se moglo obaviti nakon mise u misijskim

prostorijama. O. Bilokapić je predstavio kandidata za predsjednika države Filipa Šundova rođenog u Splitu.

Na misi je bio i mladi sedamnaestogodišnji Slaven Čulina u pratnji oca, majke i brata, koji su s ponosom istaknuli njegova odličja i dostignuća u plivanju.

Misno slavlje uveličao je misijski zbor pod vodstvom s. Aukilije Milić.

Tekst i snimka: Ljubica Turić

MAINZ Hrvati na međukulturnom tjednu

Svečano misno slavlje za vjernike drugih materinskih jezika u biskupiji Mainz predvodio je u nedjelju 13. rujna u katedrali sv. Martina u Mainzu generalni vikar Dietmar Giebelmann. U koncelebraciji su bili dekan Markus Kölzer i svećenici zajednica drugih materinskih jezika, među kojima i voditelji hrvatskih katoličkih misija: fra Ante Bilić iz Mainza, fra Josip Klarić iz Darmstadta, fra Mladen Marić iz Offenbacha, te uz asistenciju stalnog đakona Mate Valjana iz Giesse. Više stotina hrvatskih vjernika,

predvođeni svojim svećenicima i pastoralnim suradnicama i suradnicima, sudjelovali su tako u proslavi Biskupijskog dana zajednica drugih materinskih jezika u biskupiji Mainz kada se slavilo i 1000 godina katedrale u Mainzu. Slavlje je održavalo u sklopu Međukulturnog tjedna u Mainzu. Misnom slavlju s hrvatske strane pribivao je i generalni konzul Generalnog konzulata RH iz Frankfurta Petar Uzorinac, konzul za gospodarstvo Marko Šimat, predsjednica Hrvatske kulturne zajednice iz Mainza Katica Vraneša i drugi.

Sve je na početku pozdravio dekan Kölzer, a potom i generalni vikar Giebelmann, koji je okupljenima prenio pozdrave biskupa Mainza kardinala Karla Lehmana. U propovijedi je kazao kako Katolička Crkva nije nacionalna te kako ona prelazi jezične barijere. Vjernici zajednica drugih materinskih jezika su tijekom misnog slavlja molili na svojim jezicima i dali svoj doprinos osmišljenju slavlja. Hrvatska skupina djece i mladih u narodnim nošnjama (na slici) izvela je „Hvalospojev brata Sunca“ sv. Franje u povodu 800 godina Franjevačkog reda.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

TÜBINGEN Održana duhovna obnova

Hrvatska katolička zajednica Tübingen, koju vodi vlč. Ivica Komadina, proslavila je duhovnom obnovom od 24. do 27. rujna svog nebeskog zaštitnika sv. Vinka Paulskog. Obnovu je vodila s. Berislava Grabovac iz Zagreba. Ta jubilara godina ima posebno značenje, jer se ove godine 27. rujna navršilo 350. godina od smrti sv. Vinka Paulskog. Voditeljica obnove je govorila o sv. Vinku kao najvećem utemeljitelju prihvatilišta za napuštenu djecu, bolesne, siromašne, napuštene i odbačene u povijesti Katoličke Crkve. Govorila je i o temi „Navi-

ještati Radosnu vijest siromašnima“ te „Milosrdna ljubav osvaja“. U Nedjelju 27. rujna sve tri mise: u Reutlinegenu, Metzingenu i Tübingenu predvodio je mladomisnik vlč. Branimir Budinski, koji je slavio mladu misu u lipnju ove godine u Zagrebu, uz sudjelovanje vlč. Komadine, vlč. Šutala i bogoslova Zdravka Mikca iz Zagreba. Sve dane duhovne obnove obogatio je misijski zbor mladih pod vodstvom Vlatke Vukašinac. Nakon mise u dvorani pokraj crkve priređen je domjenak. Do kasno u noć pjevao je misijski zbor „Zlatni vezovi“.

Ante Kekez

BANNEUX

Hrvati hodočastili Djevici siromaha

Vjernici Hrvati iz Belgije, Luksemburga, Nizozemske i Njemačke sa svojim dušobrižnicima, te redovnicama okupili su se u nedjelju 20. rujna na tradicionalnom godišnjem hodočašću u svetištu Djevice siromaha u Banneuxu (Belgija).

Nakon ispovijedi, koncelebrirano misno slavlje predvodio je voditelj Hrvatske katoličke misije Moers fra Luka Šarčević. U propovijedi je o. Šarčević istaknuo Mariju kao uzor svakom vjerniku, a napose siromahu.

Nakon mise uslijedio je tradicionalni blagoslov bolesnika. Hodočašće je završilo zajedničkim Križnim putem.

Hrvati tradicionalno hodočašće u Banneux od 1975. godine kada je don Drago Rogina preuzeo Hrvatsku katoličku misiju u Liegeu. **IKA**

SINDELFINGEN

Proslavljena Gospa Hrvatskoga krsnog zavjeta

U Sindelfingenu je proslavljena 24. put Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, a prihod od tombole u iznosu od 3000 eura upućen je djeci Vukovara.

Dvadeset četvrti put po redu Hrvatska katolička zajednica Sindelfingen proslavila je, u nedjelju 20. rujna, blagdan Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta. Misno slavlje u punoj crkvi Presvetoga Trojstva u Sindelfingenu u tom je povodu predvodio dušobrižnik u Hrvatskoj katoličkoj zajednici Stuttgart-Bad Cannstatt fra Josip Repeša u zajedništvu s domaćinom voditeljem zajednice fra Marinkom Vukmanom te uz asistenciju stalnoga đakona Ivana Jeleča. Misi je pribivala i konzulica savjetnica GK RH u Stuttgartu mr. Mirjana Božić te predsjednik Vijeća stranaca u Sindelfingenu Ahmad Amini. Misi je prethodio op-hod od obližnjih misijskih prostorija do crkve. Sve je na početku misnog slavlja pozdravio fra Marinko, koji je pritom istaknuo kako je poznato kako je domovina označena velikim marijanskim svetištima te kako se u svakom od tih svetišta Mariju naziva imenom tog svetišta. Djevojčica Matea Blažinović je u ime vjernika uputila molitvu Gospi. Fra Josip Repeša je u nadah-nutoj propovijedi kazao kako je hrvatski narod tijekom povijesti ulazio u različite nevolje, probleme i iskušenja te je iz svih tih situacija više ili manje uspješno izvlačio. „Vjernost Bogu očituje se kada se obitelj okuplja i

Misno slavlje predvodio je fra Josip Repeša u zajedništvu s fra Marinkom Vukmanom

kad se djecu uči pravim stvarima bez ikakve uvjerenosti, mržnje i izoliranosti. Vjernost Bogu se ponajbolje očituje u Gospi koja pod križem osluškuje svoga Sina. Potrebno je govoriti djelima više nego riječima.“ Na kraju misnog slavlja fra Marinko je izgovorio posvetnu molitvu Gospi Velikoga hrvatskog zavjeta. Misno slavlje uveličali su svojim pjevanjem dječji zbor, zbor mladih i odraslih pod vodstvom s. Bernardete Tomić. Nakon misnog slavlja za sve je priređen, uz svesrdno zauzimanje cijele zajednice, poglavito fra Marinka i časnih sestara s. Bogoljube Jurić i s. Bernardete Tomić, objed i duhovno-kulturni program

u prostorijama zajednice. Sve je pozdravio Ahmad Amini, konzulica savjetnica mr. Božić i župnik njemačke župe Presvetog Trojstva beneditinac o. Johannes Rathfelder. Marko Francišковиć iz Karlovca kratko je predstavio svoju knjigu „Hrvatska knjiga opstanka“. U programu je nastupio dječji zbor, folkorna skupina mladih, te dječja i srednja folkorna skupina, a u zabavnom programu skupina „Plavi Dunav“. Prihod od tombole u iznosu od 3000 eura upućen je za pomoć djeci Vukovara. Novac je fra Marinko predao 8. listopada u Borovu Naselju župniku fra Vjenceslavu Janjiću. **Tekst i snimka: Adolf Polegubić**

MARIA EINSIEDEL

Hodočašće Hrvata

Vjernici iz Hrvatske katoličke misije (HKM) Rüsselsheim hodočastili su 13. rujna u marijansko hodočasničko mjesto Maria Einsiedel. Svi su došli

osobnim automobilima, osim dvojice hodočasnika iz Rüsselsheima koji su došli pješice. Oni su udaljenost od 50 km između Rüsselsheima i Maria Ein-

siedel prešli za 15 sati. Svečano misno slavlje započelo je ophodom koje je predvodio đakovački svećenik i župnik u Bizovcu vlč. Marin Knežević. U kon- celebraciji je bio voditelj HKM Rüsselsheim fra Berislav Nikić. Na misi je svirao Miško Suk koji je sa svojim sastavom „Veseli Slavonci“ obišao sve hrvatske misije u Rajnsko-majnskoj regiji. Nakon blagoslova automobila, svaki je vlasnik automobila dobio sliku Božanskog milosrđa s deveticom i litanijama. Potom je održano narodno slavlje. Hodočašće je završilo molitvom Gospine kunice. U to biskupijsko marijansko hodočasničko mjesto hodočas-te vjernici iz HKM Rüsselsheima više od dvadeset godina. Ove su im se godine pridružili i vjernici iz, Mainza, Darmstada, i Mannheim. Među hodočasnicima bile su i franjevke Bosansko-hrvatske provincije, koje više od 40 godina žive i rade u biskupiji Mainz. **B.N.**

BERLIN

Šesta međunarodna dječja krunica

U organizaciji svećenika i mladih obitelji Hrvatske katoličke misije (HKM) u Berlinu, u crkvi sv. Sebastiana, gdje je i sjedište misije, održana je u subotu 3. listopada šesta po redu međunarodna molitva krunice za djecu. Ovogodišnjoj pripremi i realizaciji molitvenog vijenca koji HKM organizira od poziva pape Ivana Pavla II. za obnovom molitve među djecom i u obiteljima iz 2003. godine, pridružili su se i mladi Hrvati, pripadnici Franjevačke mladeži. Ovogodišnjoj međunarodnoj krunici odazvali su se i predstavnici drugih misijskih zajednica, među kojima i Poljaci i Koreanci, potom članovi njemačkih zajednica sv. Sebastiana i sv. Bonifacija.

Sve je ponajprije pozdravio na hrvatskom jeziku fra Radoslav Tolić, a potom i Nijemac vlč. Bodo Borkenhagem. „Zahvaljujem svima, posebno mladim obiteljima koje se trude oko organizacije ovog molitvenog vijenca. Krunica je hrana i živom Franjevačkom redu. I svakodnevna hrana svim svećenicima čijem zvanju je posvećena ova godina. Gospina krunica pokazuje da smo braća u Kristu, djeca iste Nebeske Majke. Ona je vijenac, simbol ujedinjenja različitosti u jednom molitvenom buketu, kao što su primjerice u ovoj zemlji različitosti ujedinjene u jednu zajedničku državu“, rekao je fra Radoslav Tolić. Šestu međunarodnu krunicu predvodio je pomoćni biskup mons. Wolfgang Weider, a nazočio i prelat dr. Ewald Nacke iz papinske nuncijature u Berlinu.

Molitvenom vijencu su kao i prošli puta nazočile i časne sestre iz reda Majke Terezije iz Berlina. Podijelile su djeci molitvene letke i čudotvorne medaljice Blažene Djevice Marije.

Tekst i snimka: Sonja Breljak

VAIHINGEN/ENZ – KLEINGLATTBACH

Trogodišnje molitveno okupljanje

U subotu 19. rujna navršile su se tri godine zajedničkog okupljanja na molitvu i meditaciju, molitvene zajednice u Vaihingen/Enz – Kleinglattbachu, koja se redovito sastaje jedan put tjedno.

U današnjem vremenu ljudi sve više tuže da „nemaju vremena“, a ova molitvena zajednica svaki tjedan nađe vremena za zajedničku molitvu u crkvi sv. Bonifacija. Članovi zajednice takvim zajedničkim druženjem u kojem se moli, razmišlja i Boga slavi, stvaraju divno duhovno ozračje u zajednici u kojoj vlada posebna atmosfera radosti i međusobne povezanosti. Duša zajednice je Marija Klarić, na čiju inicijativu su članovi i započeli druženje, a kojoj se od srca zahvaljuju.

A. M.

U SPOMEN

Ivana Perkunić

Ubolnici u Hannoveru, 31. srpnja, s osmijehom na licu, u svojoj jedanaestoj godini života, zaklopila je oči za ovozemni život Ivana Perkunić, a svoje drage roditelje, brata i cijelu župnu zajednicu u Wiesbadenu ostavila s velikom boli u srcu. Nakon duge i teške bolesti, njezine su malene snage izgubile bitku života; nisu se više mogle nositi i boriti uza svu ljubav njezinih roditelja, brata, prijatelja, liječnika.

Ostaje u sjećanju kao draga i veoma tiha djevojčica, uvijek s osmijehom na licu, vedra i susretljiva. Njezino mjesto ostaje prazno na vjeronaučnim susretima, na smotrama dječjih zborova i u misijskim slavljinama. „Hvala ti draga Ivana za dobrotu kojom si zračila, za strpljivost i hrabrost koji su pokazala u teškoj bolesti do kraja života. Netko reče: 'Čovjek je dijete ne samo roditelja, nego i potomak neba i zemlje, te kao takav postoji i živi na zemlji, a žudi za nebom',“ napisla je njezina vjeroučiteljica s. Aukšilija Milić.

✠ fra Draško Teklić svećenik redovnik

Svećenik Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja fra Draško Teklić preminuo je 7. rujna u Münchenu, u 59. godini života, 41. godini redovništva i 32. godini svećeništva.

U petak 11. rujna sprovodni obred na splitskom gradskom groblju Lovrinac predvodio je gvardijan fra Ante Bilokapić, a misu zadušnicu u crkvi Gospe od zdravlja u Splitu predvodio je provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja fra Željko Tolić, koji je uz životopis, koji je pročitao tajnik fra Ante Udovičić, istaknuo kako je fra Draško živio za povjerene vjernike u pastoralnoj službi. Na kraju mise od fra Draška su se oprostili: uime splitsko-makarskoga nadbiskupa vikar za pastoral don Drago Šimundža, uime redovničke zajednice franjevačkoga samostana sv. Gabrijela u Münchenu gvardijan fra Ante Buljan Vuk, uime Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda u Njemačkoj delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić, uime redovnika i svećenika samostanskoga okružja livanjskoga kraja gvardijan fra Marko Semren i uime kolega fra Jakov Begonja. Ispraćaj pokojnika u domovinu bio je u samostanu sv. Gabrijela u Münchenu. Misu zadušnicu uz sudjelovanje velikoga broja svećenika, re-

doavnica i vjernika predvodio je u srijedu 9. rujna u crkvi sv. Gabrijela u Münchenu fra luka Liva-

ja, dok je obred ispraćaja predvodio gvardijan toga samostana fra Ante Buljan Vuk.

Fra Draško rođen je 19. travnja 1951. u mjestu Komorani kraj Livna od oca Ivana i majke Milke. Osnovnu školu završio je u rodnom kraju, klasičnu gimnaziju u Sinju, a filozofsko-teološki studij na Franjevačkoj visokoj bogosloviji u Makarskoj i na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. U franjevački novicijst stupio je 1. srpnja 1969. u Sinju i dovršio ga na La Verni

u Italiji, a doživotne zavjete položio je 4. listopada 1975. u Makarskoj. Za svećenika je zaređen 2. srpnja 1978. u Sinju. Mladu misu proslavio je u Livnu 16. srpnja 1978. godine.

Fra Draško se kao mladi svećenik opredijelio za pastoralnu službu. Od 1978. do 1980. bio je župni vikar u župi sv. Ilije u Metkoviću, zatim dvije godine pomoćnik magistra franjevačkih novaka na Visovcu te župni vikar od 1982. do 1988. u župi Svih Svetih u Zmijavcima kraj Imotskoga. Nakon pastoralnoga iskustva u domovini fra Draško je premješten u Njemačku gdje je dvadeset godina obnašao službu dušobrižnika među hrvatskim iseljenicima u Frankfurtu, Ebersbergu, Münchenu i Waiblingenu. **IKA**

Štirnio: A.P.

✠ fra Dominik Tomić svećenik redovnik

Usrijedu 30. rujna u franjevačkom samostanu Gospe Karmelske u Omišu, u 76. godini života, 58. godini redovništva i 51. godini svećeništva, preminuo je fra Dominik Tomić, svećenik Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja.

U petak, 2. listopada na Visovcu misu zadušnicu za pok. fra Dominika predvodio je provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja fra Željko Tolić. Fra Dominik je pokopan u samostansku grobnicu na Visovcu. Fra Dominik, krsnim imenom Josip, rođen je 8. rujna 1934. u Siveriću kraj Drniša. Osnovnu školu završio je u rodnom mjestu, klasičnu gimnaziju u Sinju, a filozofsko-teološki studij na Visokoj franjevačkoj bogosloviji u Makarskoj i KBF-u u Zagrebu. U franjevački novicijst stupio je 15. srpnja 1952. na Visovcu, a doživotne zavjete položio je 8. prosinca 1957. u Makarskoj. Za svećenika je zaređen 14. srpnja 1959. u Makarskoj. Fra Dominik je svećenički vijek proživio u pastoralnoj službi u domovini i inozemstvu. Tako je od 1. rujna 1974. do 31. siječnja 1976. bio i voditelj Hrvatske katoličke misije u Rosenheimu.

ABEPERIŠA

✠ o. Zorislav Nikolić svećenik redovnik

Okrijepljen otajstvima vjere, nakon duge i teške bolesti, u subotu, 26. rujna, u Parizu je preminuo u 69. godini života, 52. godini redovništva i 38. godini svećeništva isusovac o. Zorislav Nikolić, dušobrižnik u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Parizu. Bio je više godina voditelj tamnošnje misije i delegat za hrvatsku pastvu u Francuskoj.

O. Nikolić je rođen 14. rujna 1941. godine u Borovici kod Vareša, u Bosni i Hercegovini. U Družbu Isusovu je stupio u Zagrebu 15. srpnja 1958. godine, gdje je završio filozofiju i teologiju, a za svećenika je zaređen 25. lipnja 1972. godine. U provinciji je obavljao službe kapelana i župnika, te voditelja i pomoćnika u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Parizu. Ispraćaj i sveta misa bila je u Parizu, u srijedu 30. rujna, a pokop u Zagrebu na Mirogoju u petak, 2. listopada. Sprovodne obrede u Zagrebu na Mirogoju predvodio je pomoćni zagrebački biskup mons. Valentin Puzaić, dok je homiliju nad grobom održao provincijal o. Ivan Koprek. Nakon sprovoda u župnoj je crkvi Bezgrešnoga Srca Marijina slavljena euharistija. Misu je predvodio o. Koprek, a o. o. Nikoliću je govorio voditelj Hrvatske katoličke misije u Parizu o. Mato Antunović. ■

MAINZ: IZLOŽBA SLIKA IVE CENKOVČANA

Videnje gastarbajterskog života

Umjetnik i njegovo djelo „Ich und ich – Wie geht's uns?“ (2009.)

Unazočnosti brojnih uglednih gostiju, kulturnih djelatnika iz Mainza domaćina u gradskoj vijećnici u Mainzu, u sklopu Međukulturnog tjedna otvorena je u srijedu 9. rujna izložba slika hrvatskog umjetnika u Njemačkoj Ive Cenkoviča pod nazivom „Einblicke in meine Köpfe“. Na otvorenju izložbe govorio je predstavnik za kulturu grada Mainza Peter Krawietz, konzul za gospodarstvo Generalnog konzulata RH u Mainzu Marko Šimat, koji je istaknuo kako takve kulturne prezentacije daju pečat jednoj

Model Crovata (2005.–2006.)

Okupljeni su sa zanimanjem pratili izložbu

kvalitetnoj multikulturalnoj suradnji i boljem upoznavanju stvaralaštva hrvatskih umjetnika u Njemačkoj.

Ivo umjetnost pokazuje kroz svoje slike i instalacije, onako kako ih on umjetnički doživljava u svojoj glavi. U svojim novim multimedijalnim djelima i instalacijama u tehnici ulje na drvetu on se koristi i modernim sredstvima prezentacija. Ivo u svojim instalacijama, koje predstavljaju komunikaciju ljudi, koristi okvire u formi glava koje postavlja jednu nasuprot drugoj na vagu. Tim stilom želi izraziti uravnoteženost koja bi trebala biti u počet-

ku ili pri kraju svakog razgovora. U glave postavlja TFT monitore preko kojih prikazuje svoje filmove-dijaloge u kojima, kroz zanimljive sadržaje, opisuje svoje videnje gastarbajterskog života kao npr. u instalaciji „Gastarbajteri i Germania“ ili u vrlo provokativnoj multimedijalnoj instalaciji „Recesija koja pogađa cijeli svijet“. Tako putem umjetnosti daje svoj doprinos razvoju multikulture i boljeg razumijevanja života koji proživljava i vodi hrvatski umjetnik u tuđini.

Ovakvi kulturni događaji na Međukulturnom tjednu doprinose još više jačanju izvrsnih političkih i gospodarskih veza između naših dviju zemalja, a doprinos tome već godinama daju vaši konzulati i kulturne zajednice, koje s uspjehom djeluju u Njemačkoj, pa tako i u našem gradu Hrvatska

kulturna zajednica, s kojom imamo izvrsnu suradnju, istaknuo je u svom govoru Peter Krawietz na otvorenju izložbe.

„Ova je izložba simbol stvaralaštva ne samo Ive Cenkoviča nego i hrvatske zajednice u Njemačkoj i Hrvatske kulturne zajednice Mainz. Cenkovič iz sebe ima puno izložbi i silnu kreativnost“, kazao je konzul Šimat.

Na izložbi se predstavila na gitari i hrvatska glazbenica Tihana Zubek i otpjevala nekoliko izvornih skladbi iz umjetnikova podravskog kraja. ■

Fenomen (ne)religioznosti u književnosti

„Fenomen (ne)religioznosti u suvremenoj književnosti” – Zbornik 2008., Diaspora croatica, knjiga br. 13, Hrvatski dušobrižnički ured, Frankfurt na Majni, 2009., 160. str.

Ovih je dana svjetlo dana ugledao deseti po redu zbornik radova s godišnjih pastoralnih skupova hrvatskih pastoralnih djelatnika iz Zapadne Europe. U zborniku su predavanja sa skupa održanog od 6. do 9. listopada prošle godine u Bergisch Gladbachu kod Kölna. Objavljen je u izdanju Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta. Tema je bila posvećena fenomenu (ne)religioznosti. U zborniku su dva predavanja mr. Josipa Grbavca iz Sinja o problemu Boga u suvremenoj književnosti i odnosu teologije i književnosti, predavanje akademika Josipa Bratulića iz Zagreba o ulozi staroslavenskog jezika i glagoljice, te dva predavanja dr. Vladimira Lončarevića iz Zagreba o religioznosti i katolicizmu te hrvatskom katoličkom pokretu i katoličkoj književnosti. U predgovoru delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić odgovara na pitanje o izboru teme skupa te ističe: „O ovoj temi do sada nismo razmišljali temeljito, kao i o njezinoj važnosti u suvremenoj hrvatskoj književnosti. Danas se sve više osjeća potreba za proučavanjem književnosti i kulture u teologiji, osobito u praktičnoj teologiji. Drugi vatikanski sabor, osobito u koncilskom dokumentu 'Gaudium et spes' ('Radost i nada'), u poglavlju o promicanju kulturnog napretka govori o potrebi dijaloga između vjere i kulture i važnosti književnosti za razumljiviji navještaj kršćanske poruke. Moderna književnost posljednjih desetljeća osobito je prikladna da preko problematiziranja jezika neposredno dopremo do čovjeka sadašnjice, neophodna je kao korektiv za svakog teologa, jer i teologija nužno koristi jezik kao medij svoga izražavanja. Bavljenje poetskim tekstom vrlo je važno u ophođenju s Biblijom kao književnim djelom. Iako je suvremena književnost pretežno 'literatura nevjere, fatalizma i nihilizma', ona upravo kao takva 'provocira, ali producira vjeru'; na njezina do krajnosti radikalna i provokativna pitanja može dati odgovor samo teologija.”

U radu skupa sudjelovao je i gospičko-senjski biskup mons. Mile Bogo-

vić, koji je okupljene pozdravio u ime dubrovačkog biskupa mons. Želimira Puljića, predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu. Pritom je istaknuo: „Mi biskupi podržavamo vaš rad i radujemo se svakom vašem uspjehu u pratnji svakog našeg vjernika kako ne bi izgubio ono što je dobro, a to su vjera i ljubav prema domovini”.

Mr. Josip Grbavac u predavanjima ističe kako su teologija i književnost dvije veličine koje se po samom svom podrijetlu ne mogu dijeliti, štoviše, povezane su na dvojak način. „Svi oni koji posljednjih nekoliko desetljeća prate književnost, teatar i film, jedva će u njima susresti govor o Bogu, o otкупljenju, o Crkvi, osim u iznakaženim slikama i karikaturi. Umjesto toga neumorno se prikazuje kaotično stanje u današnjem svijetu u svim varijacijama. Čežnja za oslobođenjem iz tog beznadnog stanja, čežnja za ispunjenim životom, zdravim okolišem, pravednošću, sretnim partnerstvom, oslobođenjem od krivnje, dostojnom smrću ipak nije umuknula. Zbog toga bavljenje književnošću i filmom, pa i u njihovu tmurnom, blasfemičnom ili opscenom izrazu, može jednom angažiranom recipijentu više kazati o našem svijetu nego što je ovaj kadar razabirati iz vlastitog iskustva, koje je uvijek

ograničeno na jedan horizont”, kazao je mr. Josip Grbavac.

Akademik Josip Bratulić ističe kako ima malo naroda koji su u svojoj kulturnoj i političkoj prošlosti prošli tako složen i jedinstven put – od davnih početaka do danas – kakav je prošao hrvatski narod. „Taj je put sav u znaku trojstvenosti. Hrvatski narod, i njegovi svećenici, Riječ su Božju slušali na svom jeziku. I svećenici i vjernici svakodnevne su molitve, razgovor s Bogom, molili na svom jeziku.”

U predavanjima dr. Vladimira Lončarevića stoji kako je u Hrvatskoj književnosti tijekom stoljeća, a naročito u 19. st., bilo različitih prijedloga o stilsko-formalnim, tematskim, jezičnim i drugim pitanjima, no sve do kraja 19. st. u jednu se stvar nije diralo: u opravdanost vjersko-moralne prosudbe književnosti kao ni u opravdanost vjersko-moralnih inspiracija u gradbi književnih tema.”

Hrvatska katolička književnost, kako je i ovom prigodom „terminus technicus” nazivamo, nastajala je u okolnostima završnih sukoba velike književne borbe, što se, okvirno uzevši, razvijala između 1898. i 1909. godine. Bio je to sukob „starih” i „mladih”, sukob zagovornika tradicijskog pogleda na književnost u njezinoj prije svega moralnoj, domoljubnoj i vjerskoj pedagoško-prosvjetno-pastoralnoj ulozi, koji su polazili od načela dotadašnje katoličke estetike u smislu „verum, bonum et pulchrum convertuntur”, odnosno „nije lijepo što nije dobro i istinito”, i onih koji su držali da se književnost ima osloboditi svakog „pritiska” i „tutorstva”, smatrajući kriterij ljepote ako ne jedini, a ono vrhovnim kriterijem njezine prosudbe i njezina smisla. To je dakako vrlo pojednostavljena slika, s mnogo nijansi i preklapanja poetoloških, estetičkih, socijalnih, političkih i drugih shvaćanja književnosti i njezine javne uloge i službe, kazao je dr. Lončarević.

I ovaj, kao i prethodni zbornici, daje kvalitetan hrvatski inozemni doprinos razvoju hrvatske teološke misli, a njegovo grafičko rješenje i ova ga je puta uspješno ostvarila Romana Kašaj.

A. Polegubić

Napisala i priredila: Željka Čolić

Dragi mladi čitatelji!

Slistopadom nam je stigla jesen i približavamo se već jesenjskim praznicima. Za dobro raspoloženje smo vam pripremili priču za jesensko prilagodavanje. Neka vas i dalje prate zdravlje i radost!

Zanimljiva priповijest

Jesen

Mama, mama, uzduđeno će Antonio, čim je stigao iz vrtića, „znaš li da je jesen stigla? A, ja nemam pojma, ništa nisam čuo niti vidio da je netko došao. Pa, kad je stigla?“ Mama se nasmiješi i objasni: „Nakon ljeta stiže jesen, po kalendaru je to 22. rujna. Godišnja doba se svaka tri mjeseca mijenjaju. A, sad je jesen na redu.“ Antonio se zamisli, pa nastavi: „Ali ne može biti jesen, pa vidiš da je još toplo i sunce sja. Ovo je još ljeto.“ Mama primijeti njegovu nesigurnost, pa pokušava razjasniti: „Gle, u jeseni može vrijeme isto biti još toplo i sunčano, ali može biti i dosta kišovito i hladno. To se ne zna, sutra može toliko zahladnjeti da nam trebaju već puloveri i deblja odjeća.“ Antonio uzdahne: „Uh, pa kako ću onda znati da je jesen stigla. To je baš čudnovato.“ Mama povede Antonia do vrata, koja vode u njihov vrt i reče mu: „Pogledaj malo bolje drveće, koje vidiš ovdje u našem vrtu. Prvi znaci da jesen stiže se pokazuju na lišću. Vidiš da lišće na drveću dobiva zuckastu i crvenkastu boju, a kad zahladi još više ono će se osušiti i sasvim opasti i drveće neće imati više lišća. Drveća, kao i cijela priroda, se tako pripremaju na zimu.“ Antonio se zagledao u drveće i ništa više nije rekao. Mama je otišla u kuhinju pripremiti ručak, ne razmišljajući više o toj temi, jer je bila zaovoljna da je Antonio sve shvatio. Međutim malo kasnije, kad je zvala Antonija na ručak, on nije bio u svojoj sobi. Mama se uznemirila, jer nije znala gdje se u kući nalazi. Obično bi uvijek rekao gdje je ili bi bio u njevoj blizini. Iznenadenje je bilo još veće, kad ga je našla u vrtu pokraj jednog drveta, a u rukama je držao kantu za zalijevanje cvijeća punu vode s kojom je upravo zalijevao drvo. Mama ga iznenađeno upita, što to radi, a Antonio veselo odgovori: „Mama, nismo drveće ni-

kad zalijevali kao cvijeće, pa se sigurno zato lišće suši. Ja ću ga odsad uvijek zalijevati, pa se neće osušiti.“ Mami je bilo jasno da nešto nije dobro objasnila, pa ga zagrlila i pokuša ponovno: „To je lijepo od tebe i drvetu je to sigurno drago, ali drveća se ne trebaju zalijevati, ona dobivaju vodu kroz kišu. Ne trebaš se brinuti zbog toga. To ti je sasvim normalno da se lišće u jeseni suši i opada.“ Antonio tužno pogleda prema drvetu, pa mamu: „Ali,

drvo će izgledati baš ružno bez lišća, to je kao da je bolesno.“ Mama ga zagrlila i sa smješkom mu reče: „Ne trebaš se brinuti, zlato, pa lišće će u proljeće opet narasti i biti zeleno. Sad u jeseni se drveće priprema na odmaranje, u zimi spavaju, a u proljeće se opet budi da u ljeto može blistati zeleno.“ Pomalo smireno priupita Antonio: „Ti misliš, ovo je normalno i ne treba ga uopće zalijevati?“ i počne se glasno smješkati: „A, ja sam mislio da ga trebam zalijevati da se ne osuši, pa nisam znao da se samo odmara.“ Pogleda nestrpljivo prema nebu: „A, kad bude mrak, hoće li onda sutra biti proljeće?“ Mama uzdahne i nasmiješi se: „Ne, tako brzo to ne ide. Sad je jesen, pa onda dolazi zima, sv. Nikola i Božić, a tek će onda doći proljeće.“ Antonio čuvši za Božić, odmah se razveseli i

počne brojati prstiće na jednoj ruci: „Ako ovoliko puta spavam, hoće li onda doći sv. Nikola i donijeti mi dar?“ Mama nasmiješeno odgovori: „Još puno više puta moraš spavati.“ I dok su ulazili u kuću, Antonio je već izbrojao do 20 i bio uvjeren kako je to dosta. „Ovoliko je puta puno. Onda mora doći zima!“ Nije više brinuo zbog jeseni i opadanja lišća, nego sad ga je zaokupilo iščekivanje zime...

Nightfever

Mladi sudionici ovoga susreta pozivaju u crkvu ljude, osobito mlade, koji su na putu u kino, kazalište, disko, i to spontano i bez obveze.

Borba za mlade ne prestaje. Na ideološkom, kuturološkom, političkom i religioznom području nastoji se svim dopuštenim sredstvima, a ponekad i spletkama i trikovima, pridobiti mlade za određenu stranku, stajalište, opredjeljenje, sektu, religijsko odnosno vjersko uvjerenje. Konkurencija je u međuvremenu postala globalna, jaka i nemilosrdna. Kad je u pitanju kršćanska, odnosno u našem slučaju, katolička mladež, Crkva ju također pokušava zadržati u svome krilu, odgojiti i što više pridobiti za sebe i svoje djelovanje. Sama činjenica rođenja u katoličkom ozračju i krštenja u Katoličkoj Crkvi odavno nije dostatna da netko bude i ostane katolik cijeloga života. U poplavi ezoterijske literature, parareligioznih te paradržinskih ponuda na internetu teško se snaći. Kršćansko štivo ustuknulo je pred komercijalističkom medijskom agresijom ezoterijskih, spiritalističkih pa i magijskih sadržaja. Ni praktični kršćani nisu ponekad u stanju razlikovati istinski kršćanski sadržaj od sinkretističke religioznosti, koja bez pardona u jedan koš trpa i svece, i anđele, i proroke, i mudrace, sve svete i manje svete knjige raznih religija, raznorazne misterijske (poganske) kultove itd.

Očito je da kršćanske Crkve, pa i Katolička Crkva, pritom gube dah. Na takav tempo tradicionalne crkvene zajednice, koje po tradiciji misle u stoljećima, nisu navikle. Nije stoga ni čudno, da Crkva gubi ne samo mlade, nego i starije vjernike. Pored standardnih oblika sakramentalne kateheze i pobožnosti (euharistijsko slavlje, tečajevi prve pričesti i potvrde, hodočašća itd.) Crkva s vremena na vrijeme nudi susrete mladih (svjetske, područne) te neke neuobičajene oblike susretanja, molitve i druženja. Tako je nakon Svjetskoga susreta mladih u Kölnu 2005. nastao NIGHTFEVER, većernji susret mladih na molitvu, duhovnu pjesmu i razgovor.

Kada na internetu utipkate riječ „Nightfever“, dočeka vas sljedeći pozdrav: Herzlich willkommen auf dem überregionalen NIGHTFEVER-Portal www.nightfever-online.de

Ideja je nastala u listopadu 2005. u Bonnu. Otada se proširila na preko 15 gradova u Njemačkoj. NIGHTFEVER želi i dalje prenositi radost Susreta mladih te je darovati i dijeliti sa svim ljudima, osobito mladima. Ti mladi su uvjereni da daruju ono što su sami doživjeli: milosrdnu ljubav Božju,

poput učenika na putu za Emaus, kada im je Isus tumačio Sveto pismo (Lk 24,32). Ti mladi ljudi, tinejdžeri, svećenički kandidati i studenti žele pripovijedati o tomu po ulicama i trgovima. Mnoge mlade ljude, ma koliko oni bili katolički odgojeni, teško je pridobiti za uobičajenu nedjeljnu misu, koja ni satom održavanja, niti sadržajem i publikom ne odgovara živom, pokretljivom i nepredvidivom mladom naraštaju različitih uzrasta i kategorije. Kako su mladi većinom „noćne ptice“, Nightfever im nudi noćnu groznicu u Crkvi, a ne u disku ili kakvom baru, vodeći se parolom: „Od noći učini dan!“ odnosno „Pretvori dan u noć!“ i „Dođi na Nightfever!“

Izazov i za mlade Hrvate

Bilo bi lijepo, kada bi i naši mladi s vremena na vrijeme prihvatili ovaj poziv umjesto odlaska u zamorne kafiće, preglasne diskaće i klubove (makar bili i u vlasništvu Hrvata), gdje se odaju slušanju primitivnih turbo-folk pjesmuljaka, s izgovorom da bez „narodne“ i alkohola nema prave fešte. Nisam protiv fešte, plesa, radosti, pa i umjerene količine piva ili vina. Naprotiv! Ali jesam protiv primitivizma, protiv glazbenoga neukusa i protiv mentaliteta u stilu: „Svi smo mi ionako Balkanci“ ili „Balkan nam je u krvi“.

Posve drugačiju, dostojanstvenu, duhovnu i otajstvenu atmosferu za vjeroničku higijenu duše i srca nudi Nightfever. U središtu je susret s Bogom i s ljudima. Zato obično počinje svetom misom, raznim oblicima pobožnosti i molitve. Varate se, ako odmah pomislite, da to nije za vas! Pokušajte, pa ćete doživjeti nešto izuzetno. Mladi se okupe oko oltara i klanjaju se Isusu nazočnom u Presvetom oltarskom sakramentu, stupaju s njim u kontakt, razgovoraju s njim.

Potom se događa nešto neobično. Mladi izlaze iz crkve vani, na ulicu, te mole prolaznike da uđu u crkvu, da upale svijeću i da je postave na oltar. Svijeća gori kao vidljivi znak na nakanu tih ljudi i nakon napuštanja crkve. U mračnoj crkvi gori mnoštvo svijeća, koje šire nadu i pouzdanje te tom susretu daju posebnu draž.

Sve to gotovo neprestano prati glazba i pjesma te biblijski psalmi i kratke molitve. Pred oltarom su korpiće s biblijskim izrekama. Svatko izvlači jednu za sebe te razmišlja o njoj, kao o posebnoj poruci koju Bog upravo tebi te večeri šalje.

Svećenici su također tu, ali po strani. S njima se može razgovarati, od njih se može tražiti savjet, posve diskretno. Mnogi žele sakramentalnu ispovijed. Neki žele opet samo blagoslov. Blagoslov polaganjem ruku je posebna prilika da se očuti Božja prisutnost. Blagoslov nam daje da iskusimo Boga kao onoga koji je prisutan u čovjekovu životu. Samo je Bog jamac i izvor svakog blagoslova. Tijekom večeri možete osobno moliti, ali također tražiti da za vas drugi mole. Molitvena nakana može se anonimno ispisati na posebnom papiriću te ubaciti u pripremljeni crveni kovčević. Redovnice ili redovnici mole potom na te nakane. Susret ponekad nudi i razne radionice (workshops) i razgovore (talks) o zanimljivim temama.

Mjesta i termine održavanja Nightfevera naći ćete na internetu, a to su gradovi u kojima živi veliki broj mladih Hrvata. Posjetite Nightfever u vašem ili obližnjem gradu i pišite nam što i kako ste doživjeli. **I. G.**

Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj

Mons. Juraj Jezerinac rođen je 23. travnja 1939. godine u Jezerinama, župa Gornje Prekrižje kod Krašića, od oca Mije i majke Barice rođene Bradica.

1971. do 1980. obavljao je službu župnika u novoosnovanoj župi Srca Marijina u Sessvetskom Kraljevcu. Otišao je potom u Kanadu gdje je vršio sljedeće službe: od 1980. do 1985.

U Zagrebu je završio klasičnu gimnaziju na Šalati i studij teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Zareden je za svećenika 26. lipnja 1966. godine u Zagrebu. Od 1967. do 1969. vršio je službu kapelana u Novoj Gradiški, a od 1969. do 1971. bio je župnikom župe Završje. Od

bio je kapelan hrvatske župe Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu; od 1985. do 1986. upravitelj župe u Oakvilleu, a od 1986. do 1988. kapelan u Hamiltonu. Od 1988. do 1991. bio je župnikom hrvatske župe u Oakvilleu. Član Vijeća BK za obitelji bio je od 1972. do 1980. godine.

Sveti otac Ivan Pavao II. imenovao ga je pomoćnim zagrebačkim biskupom 11. travnja 1991. godine, a zaređen je za biskupa 8. lipnja iste godine. Vojnim ordinarijem u Republici Hrvatskoj imenovan je 25. travnja 1997., a službu je preuzeo 18. kolovoza iste godine.

Službe u HBK:

- predsjednik Odbora HBK za pastoral osoba lišenih slobode
- član Biskupske komisije HBK za Hrvatski Caritas

Izvor: www.hbk.hr

NAGRADNA KRIŽALJKA

800 godina franjevačkog reda

Rješenje poslati najkasnije
do 31. listopada

Mariofil Soldo	Ptica grabljivica	Skijaško središte u Švicarskoj	Talijanski skladatelj Nino	Pokazna zamjenica	Gradi-vo, tvo-rivo	Pulska zna-menitost	„Škola“	Tomi-slav Radić	Vlažnost	Simbol kisika	Svečani zavjet: posluš-nost	Biti komu ... u oku	Divlja zob, stoklasa	Pokri-vači
Svečani zavjet											Gluh kao ...			
Čovjek koji pravi stvari od olova							Rudi Labaš			Na prvom mjestu	Gulati tekućinu			
Mokraćna sonda, bužija							Morski pauk		Grad u Rusiji	Svečani zavjet ...				
Osobna i pokazna zamjenica				Bakreni sulfat					Grčko slovo			Iridij		
Lovro Zovko			Svetac koji je red osnovao	Izričaj								Glumac Guberina		
„Oplošje“		Glumac Levy	Umjetnost (lat.)											
Zazivanje pomoći										Fosfor			Vatikan	
Težak položaj, (poslovna ...)										Litica (Pjesn.)			Glumac Diesel	
Pučki naziv za stol										Masli-na, uljika				
										Hrv. arheolog Iveković				
										Nena-glašena riječ				

Pravednost u obrazovanju (1)

Piše:
Stjepan
Herceg

Obrazovanje je ključ za osobne, materijalne, vjerske i etičko-moralne razvojne mogućnosti. Ono je preduvjet za samoodređeno društveno i političko sudionništvo. Njemački Caritas se zauzima za obrazovni sustav koji prihvaća kulturnu mnogostrukost kao snagu i koji radi interkulturalno, kompetentno i uklanja socijalnu i etničku diskriminaciju.

Obrazovanje u Njemačkoj

Obrazovanje omogućuje integraciju pojedinaca u moderno društvo znanja i zato zauzima visoko mjesto na vrijednosnoj ljestvici. U posljednje vrijeme sve je jasnije da uspjesi obrazovanja u Njemačkoj ne odgovaraju tom visokom mjestu na vrijednosnoj ljestvici. Slabosti njemačkog obrazovnog sustava posebno su vidljive kod djece i mladih migranata. U prosjeku ta djeca zaostaju za svojim njemačkim vršnjacima bez migracijske pozadine. Uspjeh obrazovanja u Njemačkoj u usporedbi na svjetskoj razini, iznadprosječno ovisi o socijalnom porijeklu i obrazovnom stupnju roditelja. Djeca i mladi migranti često potječu iz obitelji bez ili s nižom naobrazbom, a time i iz nižeg socijalnog kruga. Ako potječu iz obitelji s višom naobrazbom ili im se s treće strane pruži odgovarajuća pomoć, mogu razviti svoje potencijale i postići iste ili slične rezultate kao i djeca i mladi bez migracijske pozadine.

Uz socioekonomsko obrazloženje postoje i naznake da zapostavljanja počinju izravno na migracijskoj pozadini. Tako se npr. djeca Talijana ili Turaka mnogo češće upućuju u posebne škole. Djeca migranata s istim znanjem često se ocjenjuju lošije i mnogo im se rijede daje preporuka za nastavak školovanja u gimnazijama.

Uspostava pravednosti u obrazovanju

Obrazovanje je važan temelj za jednakost u mogućnostima i sudionništvo u društvenim i demokratskim strukturama. Zapostavljanje migranata, a posebno njihove djece u obrazovanju je stoga pitanje socijalne pravde. Temeljem uske veze između socijalnog statusa roditelja i obrazovnog uspjeha njihove djece, kod siromašnijih obitelji

neobrazovanje i s njime povezano slabije financijsko stanje, postaje „nasljedno“. Teški životni uvjeti roditelja često onemogućuju ili sužavaju njihovu djecu ostvarivanje šansi za budućnost.

Njemački Caritas ne prihvaća tu nepravdu kod obrazovanja migranata i njihove djece. Temeljem ljudskih prava na obrazovanje, država je dužna svim ljudima omogućiti pristup obrazovnim sustavima i ustanovama. Društvo u cijelosti, kao i pojedinci, na taj način samo dobivaju a ne gube. Ljudi sa solidnom naobrazbom se češće angažiraju kao dragovoljci i aktivno sudjeluju u politici. Zato država mora ukloniti postojeću nepravdu u obrazovanju migranata i u djelo provesti ljudsko pravo na naobrazbu.

Diskusija o pristupu migranata obrazovnim ustanovama i sustavima ne smije se međutim svesti samo na znanje jezika. Potrebno je pozabaviti se socijalnom segregacijom u njemačkom obrazovnom sustavu, nedostatkom pedagoških koncepata kako ophoditi s raznolikošću, manjkom interkulturalne kompetencije i predrasudama učitelja/ica i tražiti odgovarajuća rješenja.

Za poboljšanje obrazovanja migranata i njihove djece nije dovoljno početi tamo gdje su nedostaci vidljivi, bilo u odnosu na jezik ili kulturnu pozadinu, već je potrebno sve više uključivati postojeće potencijale kod djece i mladih migranata. Po mišljenju Caritasa niti to neće biti dovoljno za uklanjanje nepravde na obrazovnom području. Mora se započeti kod institucija i struktura. Obrazovni sustav treba ponajprije osposobiti za rad s raznolikošću.

Ophodnja s različitostu

Jezična i sociokulturna različitost su u međuvremenu stvarnost u njemačkoj obrazovnoj svakidašnjici. Ta činjenica se međutim ne odražava dovoljno niti u izobrazbi pedagoga/učitelja niti u nastavnoj građi, metodici i didaktici. Predrasude i očekivanja od strane učitelja mogu dovesti do isključivanja

i neuspjeha u obrazovanju: kad se npr. od djece na osnovi njihovog porijekla manje očekuje, a ne obraća se dovoljno pozornosti njihovoj jezičnoj i kulturnoj kompetenciji. To onda dovede do učvršćenja postojećih deficitata. Jedan od ciljeva u izobrazbi učitelja/pedagoga trebao bi biti „snabdijevanje s potrebnim alatom“, kako bi u praksi mogli odgovoriti potrebama različitosti. Odgojitelji i učitelji bi morali steći jezično-pedagošku naobrazbu i interkulturalnu kompetenciju. Odgojitelji i učitelji s iskustvom migracije mogu lakše prevladati jezične prepreke, graditi mostove i u društvu svjedočiti različitost i na taj način biti primjerom.

Za poboljšanje obrazovanja migranata i njihove djece nije dovoljno početi tamo gdje su nedostaci vidljivi, bilo u odnosu na jezik ili kulturnu pozadinu, već je potrebno sve više uključivati postojeće potencijale kod djece i mladih migranata.

Obrazovanje od početka

Jedan od uzroka za slabije uspjehe obrazovanja u Njemačkoj u međunarodnoj usporedbi jest, što se ne koriste mogućnosti ranog početka obrazovanja. Premda u međuvremenu 85% djece s migracijskom pozadinom, nasuprot 90% domicilne djece, pohađa predškolske ustanove (vrtiće), veliki dio njih te ustanove napušta bez dovoljnog znanja jezika za nastavak školovanja. Da bi se djeci pomoglo i omogućilo u kasnijim procesima obrazovanja, mora im se u predškolskoj dobi ponuditi više. Uz učenje jezika potrebno je podupirati duhovne, glazbene i motoričke sposobnosti. U to spada učenje različitih kultura i vrijednosti te ophodnje s društvenom raznolikošću. Djeca koja ne znaju, odnosno ne znaju dovoljno Njemački, potrebna je pojedinačna, individualna pomoć. Ta djeca su ponajčešće već stekla jezičnu kompetenciju nekog drugog jezika. To treba priznati i cijeliti. Taj jezik s jedne strane pridonosi stvaranju identiteta, a s druge strane dvojezičnost uječe na daljnje učenje jezika i stjecanje znanja. Zato bi u dječjim vrtićima kod testiranja znanja jezika, kod djece migranata trebalo uzeti u obzir njihovo cjelokupno znanje jezika. ■

Demokracija

Pita učiteljica Pericu:

- Perice, znaš li ti što je to demokracija?
- Znam, to je kad dvije budale imaju više prava nego jedan pame-tan.

Još pametniji

- Priča Jure Mati:
- Ja sam bio pametno dijete, prohodao sam s 10 mjeseci!
- Ja sam bio još pametniji, mene su nosili do četvrte godine! – odgo-vori Mate.

U reprezentaciji

Na satu hrvatskoga profesorica pita Antu:

- Ante, reci mi što povezuje Marulića, Šenou, Gavrana i Kušana?
- Hm, jesu li svi igrali u reprezentaciji?

Uspori – škola

Zakasnio Stipe u školu i učiteljica ga pita koji je razlog njegovog kašnjenja, a on će na to:

- Učiteljice, Vi ste nas naučili da moramo poštivati znakove.
- Pa da, ali kakve to veze ima?
- Na jednom je pisalo: Uspori, škola.

Prepoznavanje

Zapitkuje Marko oca:

- Zašto kirurzi nose maske preko lica?
- Pa da ih kasnije pacijenti ne bi prepoznali.

Ni ja

Došao Josipov tata na informa-cije, a njemu će učiteljica:

- Vaš sin je cijeli test prepisao od najbolje učenice u razredu!

Pita nju tata:

- A kako znate da je Josip od nje prepisao test, a ne ona od njega?
- Znam, tako što su im prva tri odgovora jednaka, a u četvrtom je ona napisala ne znam, a Ivica je napisao: Ni ja!

Pripremite sami džem

Džem se priprema od cijelog voća ili izrezanog na veće komade s dosta šećera. Kuha se kratko da se voće ne raskuha i ne izobliči. Džem se ne kuha od nezrelog, ni od prezrelog voća. Najbolje džemove dobit ćemo od voća koje sadrži dosta želatinoznih tvari (pektina i voćnih kiselina). Takve su breskve, marelice, dunje, šljive, ribiz.

Džem se priprema u manjoj količini da se kuha što kraće, kako bi boja bila što svjetlija. Dugim kuhanjem šećer karamelizira i potamni, pa je i džem tamniji. Posuda za kuhanje džema mora biti neoštećena, dosta velika da se lakše miješa. Dno posude može se premazati maslacem, pa će se smjesa manje lijepiti za dno i manje će zagarati.

Da biste skratili vrijeme kuhanja, postupite ovako: odaberite zrelo i neoštećeno voće, operite ga pod mlazom vode ili u nekoliko voda u

posudi, očistite od koštica ili razrežite na manje dijelove (breskve, marelice), stavite u veću posudu i prekrijte šećerom. Obično se na 1 kg očišćenog voća stavlja 1 kg šećera. Posudu pokrijte i ostavite preko noći na hladnom mjestu. Drugi dan kuhajte, polako miješajući, da se voće što manje ošteti. Džem je dovoljno kuhati od 30 do 45 minuta, uz povremeno obiranje pjene.

Provjerite je li gotov: na hladan tanjurić stavite malo smjese, pa ako se odmah stvrdne, džem je kuhan, inače nije, pa se još malo kuha i ponovi pokus. Gotov džem se malo ohladi i puni u čiste, suhe, sterilizirane staklenke (2 sata na 110 stupnjeva Celzija u pećnici), poklopi tanjurićem i ostavi do drugoga dana da se napravi korica. Zalijte žlicom ruma i dobro zatvorite staklenke, označite naljepnicom i spremite na suho i hladno mjesto. **Izvor: www.zena.hr**

Hobotnica na novaljski način

Sastojci za 6 osoba: 1 kg hobotnice; 1,5 kg krumpira; 1 žlica Vegete; 150 ml maslinova ulja ili mješavine maslinova i ulja suncokreta; 4-5 češnja češnjaka; peršin; svježe mljeveni papar i sol.

Priprema: Očišćenu hobotnicu stavite kuhati u toplu vodu. Kad hobotnica skoro omekša, dodajte krumpir narezan na polovice i Vegetu. Kuhajte još oko 30 minuta. Ocijedite, a tekućinu sačuvajte. Hobotnicu narežite na sitne komadiće i stavite u posudu. Dodajte krumpir i viljuškom ga djelomično izgnječite, dolijevajući ulje i dio tekućine u kojoj se sve kuhalo. Nakon toga dodajte nasjeckani češnjak i peršin, te začinite paprom. Sve dobro izmiješajte i po potrebi dosolite.

Posluživanje: Ovako pripremljeno jelo od hobotnice

poslužite toplo kao samostalni obrok ili kao toplo predjelo.

Savjet: Voda u kojoj se kuha hobotnica ne smije se soliti, jer u tom slučaju hobotnica ožilavi.

Izvor: www.coolinarika.com

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

O	V	O	L	I	K	O	□	R	I	Z	O	M	I
M	I	L	O	S	R	D	N	I	C	A	□	I	S
A	N	A	□	T	A	L	I	J	A	N	I	S	T
Š	K	□	Z	O	V	I	N	A	□	A	S	I	R
K	O	Z	A	□	A	V	A	L	A	□	T	O	T
A	□	A	G	A	□	I	R	O	N	I	□	□	□
□	K	O	R	A	□	□	□	□	□	□	□	□	□
S	E	V	E	R	□	□	□	□	□	□	□	□	□
G	R	A	B	E	□	□	□	□	□	□	□	□	□

Nagrađen: Nikola Sarić, Lindlar

STUDIJSKO PUTOVANJE U ŠPANJOLSKU

Upoznavanje bogatstva Španjolske

Sudionici u Madridu s predsjednikom Vijeća za migracije Europskih biskupskih konferencija biskupom mons. Joséom Sánchezom Gonzálezom

O d nedjelje 20. do petka 25. rujna pastoralni djelatnici iz zajednica drugih materinskih jezika iz biskupije Mainz boravili su na svom studijskom putovanju u Španjolsku. Predvodio ih je referent dušobrižništva katolika drugih materinskih jezika u toj biskupiji Bernd Krämer. Za logističku organizaciju i vodstvo pobrinuli su se župnik Garcia-Cerqueira Francesco pastoralna suradnica Berta Lopez-Ferreira.

U skupini je bilo trideset i šestoro sudionika, a od toga četrnaest Hrvatica i Hrvata: delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić, iz Mainza fra Ante Bilić, iz Darmstadta fra Josip Klarić te s. Damjana Damjanović i s. Anđela Milas, iz Giessena fra Marijan Petričević, stalni đakon Mato Valjan, Veronika Valjan, Marija Lovrić-Holenda, Žana Halupa i Drago Halupa, iz Offenbacha Zvonko Orlović, iz Rüsselsheima s. Estera Marijić i s. Gordana Stanić iz Mainza.

Putovanje se odvijalo pod geslom „Španjolska na drukčiji način – Na putu mistike“, a u središtu putovanja su bili sv. Tereza Avilska i sv. Ivan od Križa.

Cilj ovog, kao i prethodnih studijskih putovanja u Poljsku, Hrvatsku

i Portugal, bio je upoznati kulturu i etničku pozadinu druge zemlje kako bi se zajedničko djelovanje sa zajednicama drugih materinskih jezika dalje produbilo u smislu kooperativnog pastoralala. Sudionici su tako dobili uvid u političke i društvene aspekte Špa-

Katedrala u Ávili građena je od 12. do 14. stoljeća

njolske, upoznali situaciju Crkve u toj zemlji, migrantske probleme, a također i španjolsku vjeru i pobožnost. Tako su imali prigodu upoznati kulturne i crkvene znamenitosti glavnoga grada Madrida. Između ostaloga posjetili su nadaleko poznati karmelićanski samostan „La Encarnación“ u Ávili, u kojem je djelovala i sv. Tereza Avilska. U Madridu su se susreli s predsjednikom Vijeća za migracije Europskih biskupskih konferencija biskupom mons. Joséom Sánchezom Gonzálezom koji je održao predavanje o odnosu Crkve i države u Španjolskoj. Imali su prigodu vidjeti Toledo i Salamancu, gradove koji se ubrajaju u svjetski poznatu spomeničku baštinu.

A. Polegubić
Snimio: J. Bebić

Toledo – grad kršćanske, maurske i židovske kulture

„Navik on živi, ki zgine pošteno!“

Fran Krsto Frankopan (1643.–1671.)

